

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

VERSLAG publieke consultatie

(BRUGEL-20170421-38)

betreffende het ontwerp van criteria voor het toestaan van afwijkingen voorzien in titel V van de Verordening (EU) nr. 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (RfG), in titel V, hoofdstuk 2, van de Verordening (EU) nr. 2016/1388 van de Commissie van 17 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode voor aansluiting van verbruikers (DCC) en in titel VII van de Verordening (EU) nr. 2016/1447 van de Commissie van 26 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting op het net van hoogspanningsgelijkstroomsystemen en op gelijkstroom aangesloten powerparkmodules (HVDC).

21 april 2017

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	EVALUATIE.....	3
2.1.	Inleiding	3
2.2.	Voorwaarden voor de indiening van een afwijkingsverzoek	5
2.2.1.	Indiening bij de regulatoren – taalwetgeving – harmonisering van de beslissingen.....	5
2.2.2.	Te vermelden referenties in het afwijkingsverzoek.....	9
2.3.	Criteria met betrekking tot de onderbouwing van het afwijkingsverzoek en het aantonen van de afwezigheid van een negatief effect op de grensoverschrijdende handel.....	11
2.3.1.	De inhoudelijke criteria.....	11
2.3.2.	De duur van de afwijking	19
2.4.	Criteria inzake de kosten-batenanalyse.....	20
2.4.1.	Het ontwerp van criteria	20
2.4.2.	De ontvangen opmerkingen	22
2.4.3.	Behandeling van de opmerkingen	24
3.	Bijlagen.....	26

I. Inleiding

De Reguleringscommissie voor Energie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna "BRUGEL") heeft in samenspraak met de Belgische regulatoren een publieke consultatie georganiseerd inzake de te definiëren criteria voor het toestaan van afwijkingen van de bepalingen voor de netcodes RfG, DCC en/of HVDC (hierna: "het ontwerp van criteria").

Deze publieke consultatie begon op 20 januari 2017 en liep af op 20 februari 2017.

Artikel 61 van de netcode RfG, artikel 51 van de netcode DCC en artikel 78 van de netcode HVDC voorzien dat de bevoegde regulerende instantie na raadpleging van alle betrokken partijen de criteria voor het toestaan van afwijkingen bepaalt.

Het ontwerp van criteria bestond uit vier delen, namelijk (1) een inleiding, (2) de voorwaarden met betrekking tot de indiening van het afwijkingsverzoek, (3) de criteria met betrekking tot de onderbouwing van het afwijkingsverzoek en het bewijs van afwezigheid van een negatief effect op de grensoverschrijdende handel en (4) de criteria met betrekking tot de kosten-batenanalyse. Dit verslag volgt daarom dezelfde structuur.

Rekening houdend met de complexiteit van het voorwerp van de consultatie hebben slechts vier spelers (Synergrid, ELIA, Febeliec en BGA (Belgian Generators Associations)) op deze consultatie geantwoord. De ontvangen antwoorden zijn identiek voor de vier regulatoren.

Dit verslag over deze consultatie werd opgesteld door de groep FORBEG en brengt de verschillende opmerkingen in verband met het ontwerp van criteria samen. In overeenstemming met de binnen FORBEG genomen beslissingen zijn de in naam van BRUGEL gegeven antwoorden globaal identiek aan die van de andere Belgische regulatoren. Al hun bijdragen zijn beschikbaar in de bijlage bij dit verslag.

De beslissing van BRUGEL over deze afwijkingscriteria zal op haar website worden gepubliceerd.

2. EVALUATIE

2.1. Inleiding

1. De inleiding omvat een samenvatting van het wettelijk kader, waaronder een verwijzing naar de relevante artikelen in de netcodes RfG, DCC en HVDC.

2. Febeliec vraagt of de vermelding dat de CREG de definitieve criteria op haar website zal publiceren en ze aan de Europese Commissie zal meedelen, betekent dat deze criteria nog door die laatste kunnen worden geweigerd of gewijzigd.

Het antwoord op deze vraag is te vinden in artikel 61 van de netcode RfG, artikel 51 van de netcode DCC en artikel 78 van de netcode HVDC. Die bepalen dat de Europese Commissie een regulerende instantie kan verzoeken om criteria te wijzigen wanneer zij van oordeel is dat deze niet in overeenstemming zijn met deze verordening. Deze mogelijkheid om de criteria voor het toestaan van afwijkingen te evalueren en te wijzigen laat reeds toegestane afwijkingen onverlet; deze blijven geldig tot de geplande vervaldatum zoals vastgelegd in het besluit waarbij de afwijking wordt

toegestaan. De netcodes omvatten ook bepalingen inzake de wijziging van de criteria voor de toelating van afwijzingen op initiatief van de reguleringsinstantie.

3. Voor wat de hoedanigheid van de aanvrager betreft, geeft BGA aan dat door een fabrikant ook een algemene afwijking zou moeten kunnen worden aangevraagd voor een specifiek type/model productie-eenheden als verlenging van de regelgeving inzake "opkomende technologieën", die volgens BGA onvoldoende bekend was bij de stakeholders. Ook buiten de regelgeving voor opkomende technologieën kan dit nuttig zijn voor de kleinere productie-eenheden: er kan niet van de eigenaars worden verwacht dat ze voor elk ervan een afwijkingsverzoek indienen. BGA stelt ook voor de eigenaars van installaties toe te laten een verzoek tot een algemene of gegroepeerde afwijking in te dienen: wanneer de eigenaar van een installatie gelijkaardige installaties op zijn site(s) bezit, kan een gegroepeerde afwijking heel wat efficiënter zijn dan individuele afwijkingsverzoeken.

Betreffende de indiening van afwijkingsverzoeken door andere partijen dan die welke expliciet in artikel 62.1 van de netcode RfG, artikel 52.1 van de netcode DCC en artikel 79.1 van de netcode HVDC worden vermeld, voorzien deze codes de volgende afwijkingen:

- artikel 62.12 van de netcode RfG: "Voor elektriciteitsproductie-eenheden van het type A kan een afwijkingsverzoek overeenkomstig dit artikel namens de eigenaar of toekomstige eigenaar van de elektriciteitsproductie-installatie door een derde partij worden opgesteld. Een dergelijk verzoek kan betrekking hebben op één elektriciteitsproductie-eenheid, dan wel op meerdere identieke elektriciteitsproductie-eenheden. In het laatste geval, en op voorwaarde dat de geaggregeerde maximumcapaciteit is gespecificeerd, kan de derde partij de in lid 2, onder a), bedoelde gegevens vervangen door haar eigen gegevens. "
- artikel 52.11 van de netcode DCC: "Voor verbruikseenheden binnen een verbruiksinstallatie of een gesloten distributiesysteem verbonden met een spanningsniveau van ten hoogste 1 000 V, kan een afwijkingsverzoek overeenkomstig dit artikel namens de eigenaar of toekomstige eigenaar van de verbruiksinstallatie, of namens de GDSB of toekomstige beheerder door een derde partij worden opgesteld. Een dergelijk verzoek kan betrekking hebben op een afzonderlijke verbruikseenheid of meerdere verbruikseenheden binnen dezelfde verbruiksinstallatie of hetzelfde gesloten distributiesysteem.. In het laatste geval, en op voorwaarde dat de geaggregeerde maximumcapaciteit is gespecificeerd, kan de derde partij de in lid 2, onder a), bedoelde gegevens vervangen door haar eigen gegevens. "

Buiten deze uitzonderingen lijken de netcodes geen andere mogelijkheden te voorzien waarmee een derde afwijkingsverzoeken kan indienen. BRUGEL in dit opzicht niet afwijken van de bepalingen van de netcodes, maar is van mening dat de voornoemde bepalingen van de netcodes ruimschoots rekening houden met de bezorgdheid van BGA.

De mogelijkheid voor de eigenaar om een of meerdere afwijkingen aan te vragen voor gelijkaardige eenheden op zijn eigen sites via een "gegroepeerd" afwijkingsverzoek lijkt niet door de netcode RfG te worden uitgesloten. Zo bepaalt artikel 62.1 van de netcode RfG dat eigenaren of toekomstige eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties een afwijkingsverzoek kunnen indienen voor een of meerdere eisen van deze verordening voor elektriciteitsproductie-eenheden (meervoud) binnen hun installaties (meervoud in de Engelse en Nederlandse versies van de netcode RfG). Ook in artikel 62.2 b) van de netcode RfG is sprake van een eenheid of eenheden in het meervoud. BRUGEL is voorstander van administratieve eenvoud voor alle betrokken partijen en voegt voor de volledigheid aan punt 5 van de criteria het principe toe dat de (toekomstige) eigenaar een gegroepeerd verzoek

kan indienen voor zijn gelijkaardige eenheden; de groepering van afwijkingsverzoeken voor meerdere eenheden binnen eenzelfde aanvraag mag echter niets afdoen aan de bevoegdheid van de regulator om bepaalde aangevraagde afwijkingen toe te laten en andere te weigeren indien hij dat gerechtvaardigd acht.

2.2. Voorwaarden voor de indiening van een afwijkingsverzoek

2.2.1. Indiening bij de regulatoren – taalwetgeving – harmonisering van de beslissingen

2.2.1.1. Het ontwerp van criteria

4. Punt 5 van het ontwerp van criteria bepaalt bij welke regulator(en) de aanvrager het afwijkingsverzoek moet indienen.

De regulatoren gaan daarin uit van de idee dat de afwijkingsverzoeken altijd bij de vier regulatoren moeten worden ingediend, die dan onderzoeken of het afwijkingsverzoek aspecten bevat die onder hun respectieve bevoegdheid vallen, en dat de regulatoren respectieve beslissingen zo veel mogelijk zullen coördineren. En dit om het voor de aanvrager administratief zo eenvoudig mogelijk te maken: hij hoeft zich dan geen zorgen te maken over kwesties in verband met de verdeling van de bevoegdheden.

Onder punt 6 van het ontwerp van criteria wordt bepaald dat een afwijkingsverzoek per brief moet worden ingediend, in overeenstemming met de wetgeving op het taalgebruik, maar dat de bewijsstukken ook in het Engels en op een gangbare elektronische drager mogen worden ingediend.

2.2.1.2. De ontvangen opmerkingen

5. Hoewel de gezamenlijke actie van de regulatoren om een enkel pakket criteria voor te stellen voor de toelating van afwijkingen op de drie netcodes gunstig wordt ontvangen, wordt een algemene kritiek geformuleerd met betrekking tot de voorgestelde benadering voor het indienen van afwijkingsverzoeken bij de vier regulatoren.

6. BGA stelt dat de procedure administratief relatief zwaar is en stelt bijvoorbeeld de vraag of de afwijkingsverzoeken echt in drie talen aan de vier regulatoren moeten worden gericht. BGA voegt daaraan toe dat de benodigde technische en commerciële informatie voor een afwijkingsprocedure commercieel gevoelig van aard kan zijn en daarom vertrouwelijk zou moeten worden behandeld.

7. Synergrid stelt dat het, voor het indienen van een individueel afwijkingsverzoek bij de betreffende netbeheerder, onlogisch lijkt dat een aanvrager uit een bepaald gewest zijn verzoek ook in de taal van een ander gewest moet indienen. Volgens Synergrid komt dit voort uit de dubbele verplichting om het verzoek bij de vier regulatoren in te dienen en de wet op het taalgebruik na te leven. Volgens Synergrid geldt dit ook voor de indiening van een algemeen afwijkingsverzoek. Synergrid stelt bijgevolg de volgende procedure voor:

- De netbeheerder dient het individuele afwijkingsverzoek in bij de regulator van het gewest waar de betreffende installatie op het distributienet of het lokale transportnet is aangesloten en bij de federale regulator indien de installatie is aangesloten op het transmissienet.

- De netbeheerder dient het algemene afwijkingsverzoek in:
  - voor de DNB: bij de regulator van het gewest waar de DNB actief is;
  - voor de lokale transportnetbeheerder: bij de betreffende gewestelijke regulator;
  - voor de transmissienetbeheerder: bij de federale regulator.
- De regulatoren stellen elkaar wederzijds op de hoogte van het ingediende afwijkingsverzoek en gaan na of het aspecten bevat die onder hun respectievelijke bevoegdheid vallen.

8. In verband met de vermelding dat de bevoegde regulatoren hun respectievelijke beslissingen zo veel mogelijk zullen coördineren, vraagt Synergrid zich ook af hoe te werk moet worden gegaan indien de beslissingen van verschillende regulatoren uiteenlopen. Synergrid vraagt of dit tot een ongelijke behandeling van dezelfde installaties binnen de verschillende gewesten zou kunnen leiden.

9. BGA raadt overigens een coördinatie tussen de Europese regulatoren aan, evenals een harmonisering van de criteria voor de afwijkingen. Volgens BGA moet worden vermeld dat bepaalde Lidstaten van de EU flexibeler zijn dan andere; dit zou tot absurde situaties kunnen leiden, waarbij bijvoorbeeld innovatieve oplossingen wel in het Verenigd Koninkrijk zouden kunnen worden geïnstalleerd maar niet in België, of waarbij fast peak units wel in Frankrijk maar niet in België zouden kunnen worden geïnstalleerd enz.

10. Elia vraagt zich af waarom een afwijkingsverzoek bij de vier regulatoren moet worden ingediend en niet enkel bij de bevoegde regulator, die vervolgens overleg zou plegen met de andere regulatoren. Elia meent dat die werkwijze het meest efficiënt en logisch zou zijn. Bovendien is Elia van mening dat de verantwoordelijkheid om aan de taalwetgeving te beantwoorden steeds bij de aanvrager van de afwijking moet liggen en dat Elia, als betrokken netbeheerder, niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor de vertaling van individuele afwijkingsverzoeken. De procedure bepaalt dat Elia een aanbeveling moet schrijven voor elk afwijkingsverzoek dat door een netgebruiker is ingediend. Elia gaat uit van het principe dat die aanbeveling moet worden beschouwd als een van de bewijsstukken die het afwijkingsverzoek vergezellen en dat ze dus in het Engels of in een van de beide landstalen kan worden ingediend. Elia stelt bovendien dat het mogelijk is dat een afwijkingsverzoek op meerdere netten betrekking heeft en dat zich meerdere regulatoren zich er dus moeten over uitspreken. In een dergelijk geval hoopt Elia dat de beslissingen van de regulatoren worden geharmoniseerd. Er moet een coherente en consequente regelgeving worden voorzien om Elia in staat te stellen zijn net op de meest veilige en efficiënte wijze te blijven financieren. Onder de titel "algemeen" geeft Elia aan te hopen dat de vier regulatoren een en dezelfde beslissing zullen nemen voor wat de criteria voor de toelating van afwijkingen van de bepalingen van de Europese netcodes betreft.

11. Febeliec bevestigt eveneens dat een afwijkingsverzoek moet worden ingediend bij de relevante netbeheerder of, in het geval van een algemene afwijking, door Elia, dat dit verzoek vervolgens bij de vier Belgische regulatoren moet indienen. Bovendien stelt de consultatienota ook dat een afwijkingsverzoek per brief moet worden ingediend, in overeenstemming met de Belgische taalwetgeving. Dit levert een niet te onderschatten extra administratieve en financiële last op, aangezien de betreffende netbeheerder, maar waarschijnlijk ook de aanvrager, verplicht zullen zijn hun verzoek minstens in de twee landstalen in te dienen, zelfs als het afwijkingsverzoek slechts één gewest in België betreft. Febeliec verheugt zich over het feit dat de relevante supportdocumenten ook in het Engels mogen worden opgesteld, maar vraagt om ook het andere criterium aan te passen.

In dit verband zou de aanvrager het recht moeten hebben zijn verzoek in een enkele taal in te dienen bij de reguleringsinstantie die hij betrokken en bevoegd acht. Die zal vervolgens beoordelen of zij ter zake bevoegd is, en als dit niet het geval is zal zij het verzoek overdragen aan de bevoegde reguleringsinstantie. Indien nodig zal ze ook aan de aanvrager melden dat ze het verzoek in de andere landstaal moet indienen. Dit is om onnodige kosten te vermijden. Febeliec geeft aan te hopen dat de samenwerking tussen de vier Belgische regulatoren zal leiden tot de goedkeuring van een geharmoniseerde toepassing van de methodologie voor de toelating van afwijkingen op het volledige Belgische grondgebied teneinde de administratieve overbelasting voor de partijen die installaties in verschillende rechtsgebieden hebben zoveel mogelijk te beperken.

2.2.1.3.   *Behandeling van de opmerkingen*

12.   Voor wat de indiening bij de vier Belgische regulatoren en de naleving van de taalwetgeving betreft.

BRUGEL stelt vast dat wat aanvankelijk was voorzien om het de marktspelers gemakkelijker te maken (nl. indiening bij de vier Belgische energieregulatoren) niet als een vereenvoudiging wordt gezien. BRUGEL gaat er daarom mee akkoord de procedure aan te passen aansluitend op de algemene vraag van de deelnemers. BRUGEL kan echter niet ingaan op het voorstel van een van de respondenten om de indiening van afwijkingsverzoeken uitsluitend in functie van het aansluitingspunt op het net te definiëren. De verdeling van de bevoegdheden tussen het federale en het gewestelijke niveau inzake de productie van elektriciteit is namelijk niet alleen afhankelijk van het aansluitingspunt van de installatie (op het transportnet/distributienet/lokaal transportnet). De productie van energie is immers een federale kwestie, terwijl de nieuwe energiebronnen met uitzondering van die welke gekoppeld zijn aan kernenergie, evenals de lokale distributie en het lokale vervoer via netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70kV, onder de gewestelijke bevoegdheid vallen (vgl. artikel 6, §1, VII van de bijzondere wet tot hervorming ...).

Om desalniettemin een eenduidig systeem te gebruiken voor alle afwijkingsverzoeken en er tegelijk voor te zorgen dat de kwestie inzake de verdeling van de bevoegdheden niet op de aanvrager wordt afgeschoven, wordt elke aanvrager gevraagd het afwijkingsverzoek steeds bij de CREG in te dienen (zie de beslissing van de CREG) en, indien de installatie is aangesloten op het elektriciteitsdistributienet of het lokaal elektriciteitstransportnet, ook bij de regulator van het gewest waar de installatie is aangesloten. De vier Belgische regulatoren zullen elkaar wederzijds op de hoogte stellen van de ingediende afwijkingsverzoeken en zullen onderzoeken of het afwijkingsverzoek aspecten omvat die onder hun respectievelijke bevoegdheden vallen. De regulator(en) die zichzelf als bevoegd beschouwt/beschouwen, neemt/nemen (elk) een beslissing over het afwijkingsverzoek.

Met deze wijziging en meer specifiek de schrapping van de verplichting om het aanvraagdossier bij de vier regulatoren in te dienen, wordt ook rekening gehouden met de administratieve last verbonden met de systematische indiening van het verzoek in de twee landstalen. Een verzoek dat tegelijk bij de CREG en de VREG of BRUGEL moet worden ingediend, kan in het Nederlands worden ingediend; een verzoek dat tegelijk bij de CREG en de CWaPE of BRUGEL moet worden ingediend, kan in het Frans worden ingediend.

De redenering van Elia dat de aanbeveling die zij aan de regulator moet doorgeven in toepassing van de netcodes RfG, DCC en HVDC als bewijsstuk moet worden beschouwd en dus ook in het Engels mag worden ingediend, kan niet door BRUGEL worden gevolgd. BRUGEL beschouwt de beoordeling door de netbeheerder zoals bedoeld door de netcodes als een essentieel element van het

afwijdingsverzoek en dus niet als een bewijsstuk. Bovendien moet de netbeheerder zich aan de Belgische wetgeving op het taalgebruik houden in zijn relatie met de regulator. De door andere personen opgestelde documenten die de netbeheerder aan BRUGEL voorlegt, hoeven niet door hem te worden vertaald. Elk afwijdingsverzoek (individueel of algemeen) moet wel worden opgesteld in een van de landstalen (zie punt 6 van de criteria); de netbeheerder wordt geacht hierop toe te zien.

Voor wat de mogelijkheid tot indiening van een gegroepeerd afwijdingsverzoek betreft, verwijst BRUGEL naar wat zij in paragraaf [4] van dit verslag verklaart.

13. Rekening houdend met het voorgaande, wordt punt 5 van de criteria als volgt geherformuleerd:

"5. Een afwijdingsverzoek moet als volgt worden ingediend bij de betreffende netbeheerder of de reguleringsinstantie, afhankelijk van het geval:

- een individueel afwijdingsverzoek zoals bedoeld in artikel 62 van de netcode RfG, artikel 52 van de netcode DCC en artikel 79 van de netcode HVDC, moet worden ingediend bij de betreffende netbeheerder (TNB, DNB of GDSB). Die laatste brengt het verzoek over aan de CREG en, indien van toepassing, ook aan de regulator van het gewest waar de betreffende aansluiting op het elektriciteitsdistributienet of het lokaal elektriciteitstransportnet is aangesloten¹ (VREG, CWaPE of BRUGEL); een gegroepeerd afwijdingsverzoek kan worden ingediend door de eigenaar of toekomstige eigenaar voor een geheel van gelijkaardige eenheden;
- een algemeen afwijdingsverzoek zoals bedoeld in artikel 63 van de netcode RfG, artikel 53 van de netcode DCC en artikel 80 van de netcode HVDC wordt door de betreffende netbeheerder ingediend bij de CREG en indien de algemene afwijking betrekking heeft op installaties die zijn aangesloten op een van de elektriciteitsdistributienetten en/of op een van de lokale elektriciteitstransportnetten², wordt het verzoek ook ingediend bij de betreffende gewestelijke regulator(s) (VREG, CWaPE en/of BRUGEL).

De vier Belgische regulatoren zullen elkaar wederzijds op de hoogte stellen van de ingediende afwijdingsverzoeken en zullen onderzoeken of het afwijdingsverzoek aspecten omvat die onder hun respectievelijke bevoegdheden vallen. De bevoegde regulatoren zullen hun respectievelijke beslissingen zo veel mogelijk coördineren.

6. Een afwijdingsverzoek moet per brief worden ingediend, in overeenstemming met de Belgische taalwetgeving. De relevante bewijsstukken mogen ook in het Engels worden ingediend. Ze mogen ook worden geleverd op een gangbare elektronische drager. "

14. Wat de opmerkingen inzake de harmonisering van de beslissingen op nationaal niveau en de criteria op Europees niveau betreft.

---

¹ " *het plaatselijk vervoernet*" in het Vlaams Gewest, "le réseau de transport local" in het Waals Gewest en "het gewestelijk transportnet" in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

² « *het plaatselijk vervoernet*" in het Vlaams Gewest, "le réseau de transport local" in het Waals Gewest en "het gewestelijk transportnet" in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

BRUGEL steunt de harmonisering zo veel mogelijk in het belang van een goede werking van de markt, zonder evenwel in staat te zijn de Belgische bevoegdheidsverdeling te wijzigen, evenmin als de daaruit voortvloeiende autonomie voor de diverse bevoegdheidsniveaus. Met deze zorg over het feit dat de regulatoren hun beslissingen harmoniseren, is al rekening gehouden met de bepaling onder punt 6 van de criteria, waar staat dat de regulatoren hun beslissingen zo veel mogelijk coördineren. De coördinatie tussen de Europese regulatoren en de harmonisering van de criteria vinden plaats binnen de *task force* SOGC van het ACER. Het is wenselijk dat de criteria op Europees niveau worden gecoördineerd, maar dat is op korte termijn niet realiseerbaar omdat het om een nieuwe materie gaat waarvoor de gemeenschappelijke visie op dit moment nog niet voldoende is ontwikkeld.

2.2.2. Te vermelden referenties in het afwijkingsverzoek

2.2.2.1. Het ontwerp van criteria

15. Voor wat de verwijzing naar de artikels in het afwijkingsverzoek betreft, bepaalt punt 7 van het ontwerp van criteria dat een afwijkingsverzoek, met uitzondering van aangevraagde afwijkingen en andere in de respectievelijke artikels van de netcodes bedoelde gegevens, ook duidelijk en expliciet de artikels van de netcodes moet vermelden waarop het afwijkingsverzoek betrekking heeft. Het is immers van belang dat duidelijk is op welke artikels van de netcodes de aangevraagde afwijking precies betrekking heeft.

2.2.2.2. De ontvangen opmerkingen

16. Synergrid merkt op dat het mogelijk is dat het betreffende artikel van de netcodes reeds is verwerkt in de federale of gewestelijke wetgeving (met inbegrip van de technische reglementen) of in de standaardcontracten van de netbeheerder. In dat geval is Synergrid van mening dat het nuttig zou zijn als de aanvrager ook de relevante artikels in het afwijkingsverzoek zou vermelden.

17. Elia maakt een gelijkaardige opmerking: volgens Elia zou het afwijkingsverzoek aan waarde winnen als het enerzijds de relevante artikels van de technische reglementen en anderzijds de relevante contracten en/of andere regels zou vermelden, zoals die van Synergrid of andere voorschriften.

18. Synergrid stelt dat een eventueel bijkomend onderzoek gewenst zou kunnen zijn om te bepalen of de technische reglementen zelf bepalingen over de afwijkingen zouden moeten bevatten. Voor zover Synergrid weet, zijn die bepalingen er op dit moment niet, maar kunnen ze noodzakelijk blijken om te voorkomen dat een afwijking van de netcodes onmogelijk zou worden gemaakt door het gebrek aan middelen om af te wijken van de artikels van het technisch reglement, die zelf gebaseerd zijn op de bepalingen van de netcodes waarop het afwijkingsverzoek betrekking heeft.

2.2.2.3. Behandeling van de ontvangen opmerkingen

19. BRUGEL sluit zich aan bij de suggestie van Synergrid en Elia dat de aanvrager ook verwijst naar de relevante federale en/of gewestelijke reglementen, technische voorschriften en standaardcontracten van de netbeheerder in verband met het afwijkingsverzoek. Die verwijzingen

moeten geen bijkomend dwingend criterium worden voor de aanvrager; daarom worden de woorden "indien mogelijk" eraan toegevoegd.

De vraag van Synergrid om na te gaan of de technische reglementen zelf ook bepalingen inzake afwijkingen kunnen omvatten, valt daarentegen niet binnen het kader van de georganiseerde publieke consultatie. Een dergelijk onderzoek is nuttig en er kan eventueel rekening mee worden gehouden bij de voorziene wijziging van de federale en gewestelijke technische reglementen, maar het valt niet binnen het huidige toepassingsgebied van de opstelling van criteria voor de toelating van afwijkingen.

20. Punt 7 van het ontwerp van criteria wordt daarom als volgt aangepast:

"7. Een afwijkingsverzoek omvat de gegevens bedoeld in respectievelijk:

- artikel 62 en 63 van de netcode RfG;
- artikel 52 en 53 van de netcode DCC;
- artikel 79 en 80 van de netcode HVDC.

Naast de gevraagde afwijkingen moeten de artikels van de netcode RfG, de netcode DCC en/of de netcode HVDC waarvan om afwijking wordt verzocht, duidelijk en expliciet in het afwijkingsverzoek worden vermeld. Eenzelfde afwijkingsverzoek kan alleen afwijkingen aanvragen van één van de hiervoor genoemde netcodes. Indien mogelijk verwijst de aanvrager ook naar de relevante federale en/of gewestelijke reglementen, technische voorschriften en standaardcontracten van de netbeheerder in verband met het afwijkingsverzoek. "

2.3. Criteria met betrekking tot de onderbouwing van het afwijkingsverzoek en het aantonen van de afwezigheid van een negatief effect op de grensoverschrijdende handel

2.3.1. De inhoudelijke criteria

2.3.1.1. Het ontwerp van criteria

21. In toepassing van de artikels 62.2 en 63.2 van de netcode RfG, de artikels 52.2 en 53.2 van de netcode DCC en de artikels 79.2 en 80.2 van de netcode HVDC omvat een afwijkingsverzoek een gedetailleerde onderbouwing van de aangevraagde afwijking, begeleid door de relevante bewijsstukken en een kosten-batenanalyse. Ook moet worden aangetoond dat de gevraagde afwijking geen negatieve impact heeft op de grensoverschrijdende handel.

Punt 3 van het ontwerp van criteria vermeldt de inhoudelijke criteria waaraan deze onderbouwing moet beantwoorden.

Allereerst is BRUGEL van mening dat de problemen die volgens de aanvrager door de afwijking kunnen worden opgelost, in detail moeten worden uiteengezet, samen met hun oorzaken. In toepassing van punt 9 van het ontwerp van criteria omvat de afwijking ten minste de volgende elementen:

- een duidelijke, door feiten onderbouwde beschrijving van de aard van de problemen;
- een duidelijke uitleg van de omvang van de problemen;
- de concrete oorzaken van de problemen;
- de uitgangshypothesen en de risico's waarop de analyse van de problemen is gebaseerd.

De aard en de omvang van de problemen moeten worden gestaafd met bewijsstukken.

Punt 10 van het ontwerp van criteria bepaalt dat de aanvrager de noodzaak van de afwijking moet onderbouwen met bewijsstukken zoals rapporten, technische documenten, studies en een kosten-batenanalyse.

Daarnaast bepaalt punt 11 van het ontwerp van criteria dat de aanvrager ook moet onderbouwen dat de gevraagde wijziging:

- geen significante negatieve gevolgen heeft voor onder meer:
  - andere netgebruikers,
  - de veiligheid van het net,
  - de marktwerking,
  - de bevoorradingszekerheid en
  - de grensoverschrijdende handel;
- geen negatieve gevolgen heeft voor het milieu of de gezondheid;

- niet als doel heeft concurrentiële voordelen toe te kennen aan de producent of de eigenaar van de installaties;
- redelijkerwijze niet kan worden vermeden;
- niet verder gaat dan het strikt noodzakelijke;
- redelijkerwijze niet voor een kortere termijn kan worden toegelaten dan de gevraagde termijn.

Er wordt aan toegevoegd dat de onderbouwing, afhankelijk van de aard van de aangevraagde afwijking, moet gebaseerd zijn op relevante studies en rapporten.

2.3.1.2.   *Presentatie en behandeling van de opmerkingen van Elia*

22. Algemeen gesproken is Elia van mening dat het ontwerp van criteria voor consultatie een goede basis vormt voor de uitwerking van criteria voor de beoordeling van een afwijkingsverzoek; de criteria zijn voldoende specifiek zonder al te beperkend te zijn. Wel maakt Elia nog de volgende opmerking over de voorgestelde criteria.

De Europese aansluitingscodes voorzien reeds een beschrijving van de criteria ter staving van het afwijkingsverzoek. Op vraag van de regulatoren moet de onderbouwing van het afwijkingsverzoek een reeks aanvullende elementen omvatten (er moet bijvoorbeeld worden aangetoond dat er geen negatieve gevolgen zijn voor de andere netgebruikers, de veiligheid van het net enz.). De regulatoren bepalen ook dat de aanvrager moet onderbouwen dat de gevraagde afwijking "redelijkerwijze niet kan worden vermeden". Elia is van mening dat die eis veel verder gaat dan de verplichting om een kosten-batenanalyse te realiseren en dat het praktisch onmogelijk zou zijn aan te tonen dat de afwijking redelijkerwijze niet kan worden vermeden, zowel voor de systeembeheerders als voor de individuele netgebruiker. Deze eis is buitenproportioneel.

BRUGEL is van mening dat het feit dat een afwijking "redelijkerwijze niet kan worden vermeden" in principe reeds voldoende wordt aangetoond door de onderbouwing van de noodzaak van de afwijking, die wordt gestaafd door een correct uitgevoerde kosten-batenanalyse waaruit moet blijken dat de kosten die gepaard zouden gaan met de toepassing van de bepaling van de betreffende netcode, niet in redelijke verhouding staan tot de verwachte voordelen. Daarom is dit criterium overbodig en kan het dus worden geschrapt.

2.3.1.3.   *Presentatie en behandeling van de opmerkingen van Febeliec*

23. Febeliec geeft aan dat het belang van afwijkingen niet mag worden onderschat, aangezien de Europese netcodes in meerdere opzichten praktische problemen veroorzaken voor verschillende spelers. Febeliec geeft een aantal niet-uitputtende voorbeelden, waarvan sommige al zijn genoemd binnen de door Elia georganiseerde werkgroepen inzake de toepassing van de netcodes:

- De toelating van een algemene afwijking voor een reeks productie-eenheden aangesloten op een gesloten distributiesysteem (CDS) van meer dan 110 kV. Volgens de netcodes moeten deze installaties worden beschouwd als van type "D"; als ze echter niet zouden zijn aangesloten op een CDS dat zelf op een hogere spanning dan 110 kV zou zijn aangesloten, zouden veel gelijkaardige installaties worden beschouwd als type "A", "B" of "C" en zouden ze dus aan andere (minder strenge) eisen moeten beantwoorden. In bepaalde gevallen zou

het voor dergelijke installaties zelfs vrijwel onmogelijk zijn om aan bepaalde verplichtingen te beantwoorden. Febeliec noemt bijvoorbeeld een zonnepaneel, een windmolen of een (micro)warmtekrachtkoppeliningsinstallatie aangesloten binnen een CDS met een spanning van meer dan 110 kV. Dit zou leiden tot excessieve en nutteloze kosten of zelfs tot niet-investering in dergelijke installaties, hetgeen niet de bedoeling kan zijn. Bovendien is deze afwijking binnen de door Elia georganiseerde werkgroepen door alle deelnemers erkend als gerechtvaardigd en nuttig;

- De toelating van afwijkingen (individueel of niet) voor installaties die een aanzienlijke wijziging hebben ondergaan; dit onderwerp is nog niet uitgediept in het kader van de groepen van experts en blijft dus een belangrijk punt en een mogelijke reden voor de aanvraag van een afwijking. Het kan niet de bedoeling zijn dat voor elke significante wijziging van een bestaande verbruiks- of distributie-installatie die is aan gesloten op het transmissienet (veel strengere) verplichtingen zouden worden toegepast op het bestaande historische gedeelte van die installaties. Dit zou misschien en zelfs waarschijnlijk aanzienlijke extra kosten met zich meebrengen, hetgeen nadelig zou zijn voor het investeringsklimaat in België zonder dat het noodzakelijkerwijs toegevoegde waarde zou bieden voor het beheer van het elektriciteitssysteem.
- Een gelijkaardige redenering geldt voor het bepalen van wat verbruiks- en distributie-installaties zijn die op het transmissienet zijn aangesloten. In het huidige stadium van de (nog niet afgeronde) discussies binnen de werkgroepen stelt Elia als criterium voor er alle op het net van Elia aangesloten systemen in op te nemen, met inbegrip van het lokale transportnet. Die keuze is evenwel niet vanzelfsprekend, want dit laatste net maakt in de meeste Europese landen geen deel uit van het transmissienet. In België is bovendien besloten dat de technische regelgeving voor dit net onder de bevoegdheid van de gewestelijke regulatoren valt. Hiermee wordt impliciet de keuze gemaakt om dit net niet dezelfde functie te geven als het federale transmissienet. Dit onderscheid is belangrijk, want aan installaties die op het transmissienet zijn aangesloten, kunnen strengere verplichtingen worden opgelegd. Indien echter alle op het lokale transportnet aangesloten installaties zouden worden beschouwd als aangesloten op het transmissienet, zou dit aanzienlijke extra kosten met zich meebrengen voor die installaties. Dit zou op zijn beurt nadelig zijn voor het investeringsklimaat in België en dus voor de eventuele noodzaak om afwijkingen toe te laten voor meerdere van deze verplichtingen ten gunste van de betreffende installaties.

De door Febeliec genoemde kwesties hebben echter geen rechtstreekse impact op de criteria voor de toelating van afwijkingen.

24. Febeliec is overigens van mening dat deze titel weinig uitleg geeft over wat de netcodes vermelden. Febeliec stelt vast dat deze nota een reeks voorwaarden noemt voor de indiening van een afwijkingsverzoek zonder echter praktische uitleg te geven over de precieze toepassing binnen een Belgische context. Febeliec is ervan overtuigd dat het nuttig is een zekere flexibiliteit te behouden om de toekomstige situaties en gevallen niet ingewikkelder te maken, maar blijft toch op zijn honger zitten wat een concrete aanpak van de afwijkingsverzoeken betreft.

Ter afsluiting van zijn opmerkingen wil Febeliec vermelden dat dit, in het algemeen, een stap in de goede richting is naar een uniforme methodologie voor de aanvraag van afwijkingen op de netcodes RfG, DCC en HVDC – maar dat het toch heel wat grote obstakels vaststelt voor de aanvraag van deze afwijkingen, meer specifiek voor individuele afwijkingen. Febeliec vraagt zich af of dit het doel is van de Belgische regulatoren en vraagt hen hun standpunt over dit onderwerp toe te lichten. Ook vraagt Febeliec hen om uit te leggen hoe zij de aanvragen (streng) zullen beoordelen om duidelijk aan alle marktspelers aan te geven dat het investeringsklimaat in België er niet onder zal lijden.

Voor wat het open karakter van de criteria betreft, is BRUGEL van mening dat het gewenst is om voor het ogenblik zo veel mogelijk flexibiliteit te behouden. Het gaat immers om nieuwe materie waaromtrent op dit moment vrijwel geen ervaring bestaat. Indien de Europese Commissie vraagt de criteria te wijzigen of indien de regelgevingsinstantie van mening is dat het noodzakelijk is om in te spelen op de evolutie van de voorwaarden met betrekking tot de ontwikkeling van de eisen van het systeem, kunnen de criteria worden aangepast en/of meer in detail worden uitgewerkt. BRUGEL stelt ook vast dat de meeste regulatoren in de andere lidstaten deze aanpak ook volgen en vaak zelfs nog veel opener criteria toepassen.

BRUGEL zal geen onredelijke eisen aan de aanvrager stellen en zal rekening houden met de potentiële impact van de gevraagde afwijkingen; ze zal verwachten dat het bewijs in verhouding staat tot de aangevraagde afwijking. Het dossier moet met zorg worden gestaafd en de diverse aspecten moeten met zorg worden uitgewerkt en goed worden onderbouwd. Indien de aanvrager vindt dat bepaalde in de criteria gestelde eisen buitenproportioneel zijn of geen zin hebben voor de aangevraagde afwijkingen, moet hij die mening ook onderbouwen.

25. Febeliec wijst er verder op dat het een groot probleem heeft met de impact van de voor het individuele afwijkingsverzoek uitgewerkte criteria zoals genoemd in het kader van het Europese Stakeholder Committee voor deze aansluitingscodes:

- de uitwerking van criteria vraagt om een duidelijke, door feiten onderbouwde beschrijving, een duidelijke toelichting van de omvang van de problemen, de concrete oorzaken van de problemen en de uitgangshypothesen en de risico's waarop de probleemanalyse is gebaseerd.
- Bovendien moet de aanvrager motiveren dat de gevraagde afwijking geen negatieve gevolgen zal hebben voor een hele reeks domeinen, niet bedoeld is om concurrentiële voordelen toe te kennen, redelijkerwijze niet kan worden vermeden en redelijkerwijze niet kan worden toegekend voor een kortere periode dan die waarom wordt verzocht.
- Afhankelijk van de aard van de afwijking moet de onderbouwing bovendien gebaseerd zijn op relevante studies en rapporten.
- Febeliec is van mening dat dit voor de TNB al een zware taak zou zijn, maar vraagt hoe een individuele speler die een afwijking aanvraagt, aan deze verplichtingen moet voldoen. Volgens Febeliec zou de administratieve en financiële last enorm zijn en zou dit dus vrijwel ondoenlijk zijn voor de aanvragers, vooral als het gaat om een aanvrager van bescheiden omvang die niet over de vereiste expertise beschikt. Bovendien vereisen enkele van de bovenvermelde elementen een diepgaande kennis van bijvoorbeeld de specifieke topologie van de stroomopwaartse netten; die informatie is bij de individuele partijen niet bekend

en dus zou het voor hen onmogelijk zijn aan bovenvermelde verplichtingen te voldoen. Dit geldt des te meer wanneer de betreffende partij om een afwijking vraagt die niet compatibel is met de visie van de stroomopwaartse netbeheerder(s) en dus niet op hem/hen kan rekenen voor hulp in de vorm van informatie en het opstellen van de benodigde bewijsstukken. Febeliec is van mening dat bovengenoemde methodologie het verkrijgen van een toelating tot afwijking in zo'n geval vrijwel onmogelijk maakt.

Voor wat het eerste punt betreft, acht BRUGEL het onontbeerlijk om het probleem duidelijk aan te duiden en te omkaderen. Het lijkt vanzelfsprekend dat de aanvrager de gevolgen van een specifieke eis voor de installatie duidelijk moet kunnen uiteenzetten om recht te hebben op een afwijking.

Voor de andere punten vindt BRUGEL dat alles moet worden onderzocht in functie van een redelijke weerslag ten opzichte van de potentiële impact die de aangevraagde afwijking voor deze diverse aspecten kan hebben. Bovendien kan de aanvrager informatie, hulp en/of bijdragen vragen aan de systeembeheerder en de betreffende DNB (vgl. artikel 39 van de netcode RfG, artikel 49 van de netcode DCC en artikel 66 van de netcode HVDC). BRUGEL verwacht dat deze partijen in de mate van het mogelijke de benodigde gegevens zullen leveren en dat ze op constructieve wijze zullen meewerken. Indien de gevraagde informatie vertrouwelijk van aard is, kan ze rechtstreeks aan de CREG worden overgemaakt, tegelijk met de vereiste evaluatie(s). Tot slot is het ook mogelijk dat voor afwijkingen die betrekking hebben op kleine installaties of voor kleine afwijkingen praktisch wordt toegelaten dat bepaalde criteria de facto worden gerespecteerd. Een goede onderbouwing kan dus volstaan en in zulke gevallen zijn uitvoerige studies en rapporten niet nodig.

2.3.1.4.   *Presentatie en behandeling van de opmerkingen van Synergrid*

26. Synergrid vindt het belangrijk dat de aanvrager exact weet volgens welke criteria zijn verzoek wordt beoordeeld. Zo wordt vermeden dat hij met een bijkomend element wordt geconfronteerd waarvan hij niet op de hoogte was en waaromtrent hij informatie had kunnen geven. Synergrid stelt daarom voor de lijst in deel 3, paragraaf II van de uitwerking van de criteria als een uitputtende lijst te beschouwen.

BRUGEL gaat ermee akkoord dat alle criteria waarmee rekening wordt gehouden, transparant moeten zijn. BRUGEL gaat ermee akkoord deze criteria als een uitputtende lijst te beschouwen en stelt voor de criteria in deze zin te wijzigen door de woorden "minimaal" in paragraaf 9 en "onder andere" in paragraaf II te schrappen.

27. Synergrid formuleert ook de volgende bezwaren tegen meerdere criteria in de lijst:

- Geen significante negatieve gevolgen heeft voor onder meer ... : Synergrid vraagt hoe deze "significante gevolgen" in de praktijk moeten worden beoordeeld en waar de limiet van de relevantie ligt. Synergrid is van mening dat de gekozen formulering bijkomende toelichting behoeft.
- Geen negatieve gevolgen voor het milieu of de gezondheid: Synergrid vraagt hoe de regulatoren zich het verband voorstellen tussen een afwijkingsverzoek voor de aansluitingscodes en de eventuele impact op het milieu en de gezondheid. Synergrid wijst erop dat de gekozen formulering bijkomende toelichting behoeft.
- Redelijkerwijze niet kan worden vermeden: volgens Synergrid is het bijzonder moeilijk de gevraagde 'bewijsstukken' voor te leggen ter staving van dit criterium.

Synergrid meent ook dat dit criterium overbodig is, want het wordt al gedekt door de kosten-batenanalyse.

In het ontwerp van criteria heeft BRUGEL ervoor gekozen de notie "geen negatieve gevolgen" te vervangen door het mildere "geen onaanvaardbare negatieve gevolgen", zodat gevolgen met een beperkte en aanvaardbare impact op het bedoelde aspect de verkrijging van een toelating tot afwijking niet in de weg staan. BRUGEL zal blijk geven van zorgvuldigheid in zijn beoordeling van het aanvaardbare karakter en zal zich met name baseren op de beoordeling(en) van de betrokken netbeheerder(s).

BRUGEL geeft toe dat de meerderheid van de aangevraagde afwijkingen hoogstwaarschijnlijk geen negatieve gevolgen zullen hebben voor het milieu of de gezondheid. Die zijn echter niet volledig uitgesloten, vooral voor afwijkingen van meer algemene aard. Aangezien de lijst met criteria uitputtend is, is dit criterium toegevoegd met het oog op de volledigheid.

Voor wat het derde punt betreft, deelt BRUGEL het standpunt van Synergrid: de eis dat een afwijking "duidelijk niet kan worden vermeden" is in principe reeds meegenomen in de onderbouwing van de noodzaak van de afwijking, ondersteund door een correct uitgevoerde kosten-batenanalyse die moet aantonen dat de kosten in verband met de implementatie van de betreffende bepaling van de netcode niet in verhouding staan tot de verwachte baten. In die zin is dit criterium overbodig en kan het dus worden geschrapt.

2.3.1.5.   *Presentatie en behandeling van de opmerkingen van BGA*

28. BGA formuleert meerdere bezwaren met betrekking tot het consultatiedocument, en meer specifiek inzake de afwezigheid van concrete voorstellen betreffende de criteria op basis waarvan afwijkingen kunnen worden toegelaten en de extreem veeleisende procedure.

BGA betreurt dat het consultatiedocument geen enkel concreet voorstel omvat inzake de (niet-uitputtende) aanvragen die zullen worden behandeld en de criteria die zullen worden toegepast om een afwijking toe te laten. BGA is van mening dat de voorstellen van de Franse en Britse regulatoren veel beter zijn uitgewerkt en veel praktischer zijn. Deze regulatoren bieden volgens BGA een correct antwoord op de bezorgdheid en het ongemak van de netgebruikers, de ontwikkelaars en de investeerders met betrekking tot de eisen van de netcodes en hun implementatie, meer specifiek gezien het feit dat die laatste de bestaande internationale fabricagenormen en -standaarden voor elektrische uitrustingen lijken te negeren en belemmerend kunnen zijn voor innovatie. BGA stelt vast dat het mogelijk is om minstens gedurende een overgangsperiode een zekere verzachting te bieden in de vorm van een redelijk en pragmatisch afwijkingsproces.

Daarom stelt BGA voor dat de Belgische regulatoren een reeks criteria of standaardsituaties uitwerken waarmee voor bepaalde netgebruikers afwijkingen kunnen worden toegelaten zonder dat die een (volledige) afwijkingsprocedure moeten doorlopen. BGA levert de volgende voorbeelden:

- De eigenaar van een productie-installatie stuit op moeilijkheden bij het beantwoorden aan een groot aantal bepalingen inzake:
  - de primaire energiebron (bijv. fatale hydraulische productie of warmteproductie), wanneer de afwijking met betrekking tot de optimale drempelwaarde groter kan zijn dan de energie-efficiëntiewinst;

- synchrone of asynchrone systemen (bijv. de capaciteit “*fault-ride-through*”, met name voor kleine synchrone systemen);
- Wanneer de productie- en verbruiksinstallaties eenzelfde aansluitingspunt delen, kunnen de toe te passen regels betreffende RfG en DCC tegenstrijdig zijn. Op dit moment zou Elia altijd na moeten gaan of de eisen inzake DCC en RfG compatibel zijn. Er zou een vereenvoudigde afwijkingsprocedure beschikbaar moeten zijn om de situatie te regelen (ten minste totdat de compatibiliteit wordt erkend);
- De eigenaar van een (bestaande) productie-installatie die kan aantonen dat de toepassing van de regels een risico zou vormen voor de veilige werking van de installatie, moet gebruik kunnen maken van een vereenvoudigde afwijkingsprocedure;
- Het moet ook mogelijk zijn gebruik te maken van een vereenvoudigde afwijkingsprocedure voor systemen die niet rechtstreeks op het net zijn aangesloten (100 % verbruik) of die niet beschikbaar zijn voor de markt (bijvoorbeeld noodinstallaties);
- De eigenaar beschikt over een productie-installatie die is aangesloten op een hoger spanningsniveau dan de normale aansluitspanning (meer aangepast), waardoor de installatie overgedimensioneerd zou moeten worden om aan de vereiste van een hogere categorie te beantwoorden;
- De eigenaar van een productie-installatie kan fysiek of technisch niet beantwoorden aan bepaalde technische eisen bij de inwerkingtreding van de code, want de fabrikanten bieden geen conforme producten op de markt aan;
- De betreffende netbeheerder is van mening dat de strikte toepassing van een of meer bepalingen een negatieve impact zou kunnen hebben op de werking en de stabiliteit van het net, op lokaal en nationaal niveau.

BRUGEL is van mening dat de netcodes geen mogelijkheid voorzien om een vereenvoudigde procedure toe te passen voor de behandeling van een afwijkingsverzoek.

Voor wat de vraag naar meer openheid betreft, is BRUGEL van mening dat het, zoals hierboven aangegeven, gewenst is om voor het ogenblik zo veel mogelijk flexibiliteit te behouden ten opzichte van de criteria. Deze open benadering dekt alle situaties waarvoor aanvragen zouden kunnen worden ingediend. Het gaat immers om nieuwe materie waaromtrent op dit moment vrijwel geen ervaring bestaat. Indien de Europese Commissie vraagt de criteria te wijzigen of indien de reguleringsinstantie van mening is dat het noodzakelijk is om in te spelen op de evolutie van de voorwaarden met betrekking tot de ontwikkeling van de behoeften eisen van het systeem te volgen, kunnen de criteria worden aangepast en/of meer in detail worden uitgewerkt. BRUGEL stelt ook vast dat de meeste regulatoren in de andere lidstaten deze aanpak ook volgen en vaak zelfs nog veel opener criteria toepassen.

29. BGA bevestigt ook van mening te zijn dat de voorgestelde procedure zwaar is op administratief vlak (hetgeen eigenaren van kleinere installaties zou benadelen) en dat ze lang, complex en onzeker is voor alle betrokken partijen. Er moet volgens BGA dus alleen in laatste instantie een beroep op worden gedaan, want alle verantwoordelijkheid voor de rechtvaardiging en het leveren van bewijzen lijkt bij de aanvrager te liggen en er bestaat veel interpretatieruimte voor degene die de

evaluatie uitvoert (dat wil zeggen de regulatoren). BGA levert de volgende voorbeelden, met commentaar:

- wat is de aanvaardbare marge voor de gevolgen van een afwijking? Voorbeeld: Er wordt op dit moment gesteld dat de aanvrager de afwezigheid van "significante" gevolgen voor de andere gebruikers van het net, de veiligheid van het net, de marktwerking enz. moet onderbouwen. Volgens BGA zijn de afwijkingscriteria te streng geformuleerd, want het is moeilijk om elke significante impact uit te sluiten; de vraag zou eerder zijn welke impact onaanvaardbaar is. Voor bepaalde zeer significante gevallen zou een raadpleging van de stakeholders moeten worden overwogen om de impact en de aanvaardbaarheid ervan te beoordelen. Als algemene regel zouden afhankelijk van het geval diverse benaderingen moeten worden overwogen.
- Als algemene regel stelt BGA voor dat een afwijkingsverzoek ondersteunende informatie, maar geen bewijsmateriaal zou moeten omvatten.
- Bepaalde voorgestelde criteria zijn al in de bestaande wetgeving voorzien en het gebruik van standaarden als afwijkingscriteria zou daarom niet moeten worden toegelaten. Bijvoorbeeld: het criterium dat bepaalt dat de afwijking geen negatieve impact mag hebben op het milieu en de gezondheid is niet relevant in deze context.
- Het afwijkingsverzoek zou moeten aantonen dat de afwijking geen impact heeft op de grensoverschrijdende handel, hetgeen op juridisch vlak onmogelijk kan worden bewezen.

In het ontwerp van criteria heeft BRUGEL ervoor gekozen de notie "geen negatieve gevolgen" te vervangen door het mildere "geen significante negatieve gevolgen", zodat gevolgen met een beperkte impact op het beoogde aspect aanvaardbaar zouden zijn. BRUGEL gaat uit van het principe dat de aanvaardbaar geachte gevolgen geen reden kunnen vormen voor weigering van een afwijkingsverzoek. Zoals hierboven aangegeven, is BRUGEL bereid het woord "significante" te vervangen door "onaanvaardbare". BRUGEL zal blijk geven van zorgvuldigheid in zijn beoordeling van het aanvaardbare karakter en zal zich met name baseren op de beoordeling(en) van de betrokken netbeheerder(s).

Voor wat het tweede punt betreft, is BRUGEL van mening dat alles moet worden onderzocht in functie van de potentiële impact van de gevraagde afwijking op diverse aspecten. Voor afwijkingen die kleine installaties betreffen, of voor kleine afwijkingen waarvan vrijwel vaststaat dat bepaalde criteria worden gerespecteerd, kan een beknopte onderbouwing volstaan. Het is dus niet nodig om uitgebreide studies en rapporten voor te leggen als bewijsmateriaal.

BRUGEL heeft het element "milieu en gezondheid" opgenomen in de lijst met elementen waarvoor de gevraagde afwijking geen "onaanvaardbare negatieve gevolgen" mag hebben om dit aspect op dezelfde wijze te behandelen als de andere genoemde aspecten. In dit kader zou BRUGEL zich verplicht kunnen zien om de bevoegde autoriteit(en) inzake milieu en gezondheid om advies te vragen.

Voor wat het vierde punt betreft, bepalen de netcodes uitdrukkelijk dat "een bewijs dat de aangevraagde afwijking geen negatieve impact heeft op de grensoverschrijdende handel" deel moet uitmaken van het afwijkingsverzoek. BRUGEL concludeert hieruit dat dit punt op overtuigende wijze naar voren moet komen uit het afwijkingsverzoek in zijn geheel. In de Engelse versie van de netcodes wordt overigens de term "*demonstration*" gebruikt.

2.3.2. De duur van de afwijking

2.3.2.1. Het ontwerp van criteria

30. Voor wat de duur van de gevraagde afwijking betreft, bepaalt punt 12 van het ontwerp van criteria dat de aanvrager die moet toelichten en onderbouwen in zijn afwijkingsverzoek. Artikel 62.9 en artikel 63.8 van de netcode RfG bepalen (net als de netcodes DCC en HVDC) dat als de reguleringsinstantie een afwijking toelaat, zij de duur van die afwijking zal bepalen.

In punt 12 van het ontwerp van criteria wordt ook bepaald dat de duur van een aangevraagde afwijking voor een concrete installatie in geen geval langer mag zijn dan de technische levensduur van die installatie. Het spreekt vanzelf dat een afwijking die geldig is voor een concrete installatie, geen zin meer heeft zodra die installatie ophoudt te bestaan.

Tot slot bepaalt punt 12 van het ontwerp van criteria dat de aanvrager ook een stappenplan op moet stellen waarbij hij de maatregelen en de gekozen tijdlijn toelicht om na de voorgestelde afwijkingsperiode te beantwoorden aan alle vereisten van de netcodes RfG, DCC en HVDC .

2.3.2.2. De ontvangen opmerkingen

31. BGA stelt dat het mogelijk moet zijn permanente afwijkingen toe te laten, dus niet alleen voor een specifieke periode. BGA noemt als voorbeeld een lokaal overbodige verplichting; een netgebruiker zou de investeringskosten kunnen uitsparen die gepaard gaan met het beantwoorden aan die verplichting. Dit type afwijking zou voor de volledige levensduur van de installaties van toepassing moeten kunnen zijn, aldus BGA.

Bovendien, zo vindt BGA, moet een netgebruiker wiens afwijking is afgewezen de mogelijkheid hebben er opnieuw een aan te vragen: de beslissing met betrekking tot een afwijking kan met de tijd evolueren als gevolg van veranderingen op de markt, de beschikbaarheid van de primaire energie, de exploitatiemethode en de bevoorradingszekerheidssituatie.

Voor BGA moeten dus, zodra de afwijking is toegestaan, de modaliteiten ervoor duidelijk worden vastgelegd. De manier waarop de regulatoren en de netbeheerders de afwijkingen beheren en behandelen, moet dus duidelijk zijn.

32. Febeliec wijst erop dat de verplichting om de duur van de afwijking aan te geven en te motiveren een bijkomend obstakel creëert voor investering in de vervanging, en meer in het algemeen voor de verlenging van de levensduur van een installatie; er zijn tal van voorbeelden van installaties die tot na het einde van hun technische levensduur in dienst blijven. Ook hier kan het niet de bedoeling zijn om het investeringsklimaat in België ingewikkelder te maken.

33. Elia merkt op dat de regulatoren ook eisen dat een afwijkingsverzoek een stappenplan omvat met precieze termijnen waarbinnen de netgebruiker zich ertoe verbindt om aan de bepalingen van de Europese netcode(s) te voldoen. Elia denkt dat deze eis gerechtvaardigd is voor afwijkingsverzoeken die betrekking hebben op bestaande installaties, want ze spoort aan om die installaties geleidelijk aan in overeenstemming te brengen met de vereisten van de aansluitingscodes. Maar Elia is van mening dat deze eis geen zin heeft voor nieuwe installaties, aangezien een afwijking wordt aangevraagd om

bepaalde investeringen in die nieuwe installaties te vermijden. De invoering van een stappenplan zou tot het volledig respecteren van de bepalingen van de netcodes moeten leiden en zou dus toch investeringen vereisen die het afwijkingsverzoek net wilde vermijden. Elia vraagt zich dus af wat voor nieuwe installaties het nut is van dit stappenplan.

2.3.2.3.   *Behandeling van de ontvangen opmerkingen*

34. Voor wat de opmerkingen van BGA betreft, merkt BRUGEL op dat de mogelijkheid om een afwijking toe te laten voor de technische levensduur van een installatie voorzien is in het ontwerp van criteria (de aanvrager moet de levensduur van zijn installatie correct inschatten). BRUGEL is bovendien van mening dat niets de netgebruiker ervan weerhoudt een eerder afgewezen afwijkingsverzoek opnieuw in te dienen indien de omstandigheden die aanleiding vormden voor de weigering evolueren. BRUGEL is het eens met de opmerking van BGA dat de toepassingsmodaliteiten voor de afwijking moeten worden gedefinieerd in de mate waarin de toegelaten afwijking die oplegt. Dit gebeurt best in samenspraak met alle betrokken partijen. Voor wat het beheer en de verwerking van afwijkingen door de regulatoren betreft, dienen die zich te houden aan de in de netcodes gedefinieerde procedures; er zal een register van alle toegelaten en afgewezen afwijkingen worden bijgehouden in overeenstemming met artikel 65 van de netcode RfG, artikel 54 van de netcode DCC en artikel 82 van de netcode HVDC.

35. BRUGEL is van mening dat de opmerking van Febeliec, die stelt dat er geen barrières mogen worden opgeworpen voor vervangingsinvesteringen, onterecht is, want het kan zijn dat de technologie is geëvolueerd op het moment waarop een vervangingsinvestering moet worden voorzien, waardoor de afwijking mogelijk niet meer nodig zal zijn. Indien de omstandigheden aan het einde van de levensduur niet zijn gewijzigd en een verlenging van de levensduur of een vervangingsinvestering mogelijk is, is er in principe geen enkele reden om geen nieuwe afwijking toe te laten.

36. Voor wat de vraag van Elia betreft om de eis van een stappenplan te beperken tot afwijkingsverzoeken die betrekking hebben op bestaande installaties, is BRUGEL van mening dat het inderdaad vaak zinloos is om een dergelijk stappenplan op te stellen voor afwijkingsverzoeken. Ook voor bestaande installaties is het systematisch nut van deze aanpak niet evident. Deze eis wordt dus geschrapt. Niettemin, voor afwijkingen waarvan we kunnen verwachten dat die mettertijd zullen verdwijnen, kan dit stappenplan gekoppeld worden aan de toelating van de afwijking.

2.4.   Criteria inzake de kosten-batenanalyse

2.4.1.   *Het ontwerp van criteria*

37. Punt 13 van het project van criteria bepaalt dat de aanvrager een kosten-batenanalyse moet indienen, in overeenstemming met de vereisten van de reglementen RfG/DCC/HVDC³. Deze eisen

---

³ Artikel 39 van het reglement RfG, artikel 49 van het reglement DCC of artikel 66 van het reglement HVDC.

zijn vastgelegd in artikel 39 van de netcode RfG, artikel 49 van de netcode DCC en artikel 66 van de netcode HVDC.

Om er zeker van te zijn dat de aanvrager een kosten-batenanalyse voorlegt die met kennis van zaken is opgesteld en dat een bevoegde persoon beschikbaar is om eventuele vragen van de regulator(s) te beantwoorden, moet deze analyse worden opgesteld door een of meer experts die beschikbaar moeten zijn om de resultaten toe te lichten.

Algemeen stelt punt 13 van het ontwerp van criteria dat deze analyse duidelijk moet aantonen of de baten groter zijn dan de kosten of niet.

Indien de aangevraagde afwijking betrekking heeft op meerdere bepalingen van een reglement, moet de kosten-batenanalyse elke bepaling apart behandelen.

Het ontwerp van criteria bepaalt bovendien dat de kosten-batenanalyse gebaseerd moet zijn op een referentiescenario dat bepaalt hoe de huidige situatie zich zou ontwikkelen als de aangevraagde afwijking niet zou worden toegekend. Dit "no change"-scenario dient als basis voor de vergelijking met een scenario op basis van de aangevraagde afwijking en veronderstelt dus dat alle vereisten van de reglementen RfG/DCC/HVDC volledig worden nageleefd.

De scenario's zijn in principe gebaseerd op de door de Europese Commissie geformuleerde hypothesen in de definitieve versie van 15 juli 2016 van het document "*EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050*"⁴. Het gebruik van andere hypothesen moet worden onderbouwd en moet vergezeld gaan van alle bijbehorende referentiegegevens.

38. Punt 14 van het ontwerp van criteria bepaalt dat ... Alle kosten en baten die voortkomen uit de voorgestelde afwijking moeten worden geïdentificeerd, naar behoren toegelicht en financieel gekwantificeerd in euro, in overeenstemming met de netcodes.

In dit punt is voorzien dat de kosten-batenanalyse in overeenstemming met artikel 39 van de netcode RfG, artikel 49 van de netcode DCC en artikel 66 van de netcode HVDC, gebaseerd moet zijn op een of meerdere van de volgende berekeningsprincipes:

- i. de huidige nettowaarde – via een actualisering aan het begin van de referentieperiode, de op verschillende momenten vastgestelde financieel gekwantificeerde kosten en baten zijn vergelijkbaar gemaakt;
- ii. de *return on investment* – de methode voor de berekening van het rendement van een operationele activiteit aan de hand van het rendement in verhouding tot het geïnvesteerde kapitaal;
- iii. het rendementspercentage (*rate of return*) – de bepaling van het (theoretische) jaarlijkse rendement van een maatregel, rekening houdend met de variabele en onregelmatige kosten en de financieel gekwantificeerde baten;
- iv. de benodigde tijd om het evenwichtspunt te bereiken (*break-even*).

Het ontwerp van criteria eist dat de keuze van de berekeningsmethode wordt onderbouwd en geeft aan dat de afschrijvingstermijn of de technische levensduur van de uitrusting voorbeelden zijn van

---

⁴ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ref2016_report_final-web.pdf

elementen waarmee rekening wordt gehouden bij de vastlegging van de referentieperiode. Om een vergelijking tussen de financieel gekwantificeerde kosten en baten mogelijk te maken, voorziet het ontwerp van criteria dat een redelijk actualiseringspercentage moet worden toegepast. Het gebruikte actualiseringspercentage moet voldoende worden gerechtvaardigd.

2.4.2. De ontvangen opmerkingen

39. Febeliec formuleert specifiek de volgende opmerkingen met betrekking tot de criteria inzake de kosten-batenanalyse (kba):

- de nota stipuleert dat de kba moet worden opgesteld door experts die beschikbaar moeten zijn om de resultaten toe te lichten en dat als de aangevraagde afwijking betrekking heeft op meerdere bepalingen van een reglement, de kba elke bepaling apart moet behandelen. Net als hierboven is Febeliec van mening dat dit een aanzienlijke belemmering vormt voor het verkrijgen van een toelating tot afwijking, en dat des te meer voor individuele afwijkingen. Bovendien kan een strikte toepassing van de Belgische wetgeving op het taalgebruik bijkomende problemen opleveren voor de aanwijzing van de experts die de resultaten moeten toelichten.
- Het feit dat een kba gebaseerd moet zijn op meerdere scenario's en dat er een referentiescenario moet worden uitgewerkt, houdt een aanzienlijke impact op de hoeveelheid werk en dus de kosten in, hetgeen nog een extra barrière oplevert.
- Verder verwijst de nota naar de door de Europese Commissie geformuleerde hypothesen in de definitieve versie van 15 juli 2016 van het document "EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050". Febeliec stelt vragen bij die benadering, waarvan men moeilijk kan beweren dat ze een correcte basis zou vormen voor afwijkingen die pas jaren later worden aangevraagd.
- Bovendien bepaalt de nota dat *alle* kosten en baten die uit de voorgestelde afwijking voortkomen, moeten worden *geïdentificeerd*, *duidelijk* uiteengezet en financieel *gekwantificeerd*. De keuze van de berekeningsmethode moet worden *gemotiveerd* en het actualiseringspercentage moet correct worden *onderbouwd*. Deze formulering blijft vaag, maar ze lijkt een nieuwe barrière op te werpen, vooral voor individuele afwijkingsverzoeken.

40. Synergrid stelt vast dat de consultatienota voorziet dat de kosten-batenanalyse moet worden opgesteld door een of meerdere experts die beschikbaar moeten zijn om de resultaten van de kba toe te lichten. Synergrid wil weten wat de definitie is van de term "expert" en vraagt zich meer specifiek af wie als expert kan optreden. Volgens Synergrid moet de aanvrager verantwoordelijk zijn voor het leveren van toelichtingen bij de kba. Het is aan de aanvrager zelf om te bepalen of hij een derde partij (de "expert") in de arm wil nemen.

De nota verplicht tot het gebruik van een redelijk actualiseringspercentage dat door de aanvrager moet worden gerechtvaardigd. Synergrid acht het verstandig om een percentage vast te leggen waarvan de basis voor alle aanvragers gelijk is, zodat de diverse afwijkingsverzoeken met elkaar kunnen worden vergeleken. Indien een aanvrager in dit geval echter een ander percentage wil toepassen, kan hem worden gevraagd dit te rechtvaardigen.

41. Elia heeft de volgende opmerkingen over de kosten-batenanalyse:

- De regulatoren stellen voor de kosten-batenanalyse door een aangewezen expert te laten realiseren. Elia vraagt zich af waarom de rol van een (verplicht aan te stellen) "expert" is geïntroduceerd. De netgebruiker of de beheerder van het betreffende systeem is degene die verantwoordelijk is voor de indiening van het afwijkingsverzoek. Volgens Elia is het logisch dat de verantwoordelijkheid voor het staven van deze aanvraag (via onder meer de kosten-batenanalyse) ook bij de aanvrager ligt en dat de aanvrager de contactpersoon is gedurende de volledige procedure. Dit sluit niet uit dat de aanvrager de onderliggende analyses niet door een derde kan laten uitvoeren, maar Elia vindt dat die derde geen formele rol in het proces moet hebben.
- Het consultatiedocument stelt dat voor elke afwijking van een bepaling een aparte kosten-batenanalyse moet worden gerealiseerd. Een afwijkingsverzoek kan dus meerdere kosten-batenanalyses omvatten. Elia is van mening dat een zekere groepering van de bepalingen mogelijk moet zijn wanneer de betreffende bepalingen overeenkomsten vertonen of wanneer ze elkaar functioneel aanvullen.
- Volgens het consultatiedocument is het scenario van de kosten-batenanalyse in principe gebaseerd op de door de Europese Commissie geformuleerde hypothesen in de definitieve versie van 15 juli 2016 van het document "EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050". Volgens Elia kan de verwijzing naar een specifiek scenario een consequente toepassing van de kosten-batenanalyse ten goede komen. De expliciete vermelding van deze bron in het consultatiedocument echter kan leiden tot een regelmatige herziening van de criteria voor de toelating van een afwijking. Daarom vraagt Elia zich af of het in de toekomst niet efficiënter zou zijn om het exacte referentiescenario op een andere manier aan de marktspelers bekend te maken (onafhankelijk van een herziening van de andere criteria voor toekenning).
- Als onderdeel van de kosten-batenanalyse voorziet het consultatiedocument de mogelijkheid een "redelijk actualiseringspercentage" toe te passen, waarvan de keuze moet worden gerechtvaardigd. Volgens Elia zou het evenwel de voorkeur genieten om een vooraf bepaald actualiseringspercentage toe te passen, hetgeen de vergelijking met andere reeds toegelaten of nog toe te laten afwijkingen eenvoudiger zou maken. De aanvrager zou gebruik moeten kunnen maken van een ander actualiseringspercentage indien hij dat wenst, op voorwaarde dat zijn motivatie toereikend is.

42. BGA heeft de volgende opmerkingen over de kosten-batenanalyse:

- Hoe wordt de eigendom van de asymmetrische gegevens beheerd? Alleen de transportnetbeheerder kan cijfergegevens leveren inzake de impact op het net of kan de voordelen voor het systeem bekendmaken. In het algemeen zijn voor de kba gegevens nodig waartoe de meeste producenten geen toegang hebben.
- Een of meerdere experts zouden die kba moeten realiseren. Hoe definiëren we een expert? Kan het om een interne expert gaan?

- Het referentiescenario voor de kba houdt in dat de vereisten van de aansluitingscodes volledig worden nageleefd; we veronderstellen (waar van toepassing) dat het gaat om de Belgische toepassing van de vereisten die het referentiescenario vormen.

2.4.3.   Behandeling van de opmerkingen

2.4.3.1.   Voor wat de definitie van de term "expert" betreft

43. In dit geval is het enkel de bedoeling dat de aanvrager een kosten-batenanalyse voorlegt die met kennis van zaken is opgesteld en dat hij erop toeziet dat een competente persoon beschikbaar is om op eventuele vragen van de betreffende regulator(s) te antwoorden, ook als hij genoemde analyse heeft uitbesteed. De formuleringen worden als volgt aangepast:

"De aanvrager moet een kosten-batenanalyse indienen in overeenstemming met de vereisten van de reglementen RfG/DCC/HVDC⁵. De aanvrager blijft beschikbaar om de resultaten ervan met kennis van zaken te becommentariëren. Deze analyse moet duidelijk aantonen of de baten groter zijn dan de kosten of niet. "

De criteria maken geen melding van de taal van de persoon die de toelichting op de kosten-batenanalyse moet bieden. BRUGEL zal een pragmatische benadering van dit onderwerp hanteren.

2.4.3.2.   Voor wat de scenario's en de inhoud van de analyse betreft

44. Voor wat de diverse te analyseren scenario's betreft, spreekt het vanzelf dat de kosten en baten moeten worden geanalyseerd binnen een referentiescenario waarin de netcode stipt wordt nageleefd, zodat die kunnen worden vergeleken met de kosten en baten in een scenario op basis van de gevraagde afwijkingen.

Voor wat de hypothesen betreft waarop de scenario's gebaseerd moeten zijn, zijn de regulatoren van mening dat het vastleggen daarvan in een specifiek document geen flexibele oplossing vormt en dat het beter zou zijn om rekening te houden met de eventuele toekomstige evolutie van de hypothesen. De formuleringen worden daarom als volgt aangepast:

"De scenario's zijn in principe gebaseerd op de meest recente hypothesen die door de Europese Commissie werden geformuleerd voor het referentiescenario betreffende de energie⁶, zoals periodiek aangepast. Het gebruik van andere hypothesen moet worden onderbouwd en moet vergezeld gaan van alle bijbehorende referentiegegevens. "

Zo kan ook worden vermeden dat het referentiescenario aan de markt moet worden bekendgemaakt telkens wanneer het wijzigt.

---

⁵ Artikel 39 van het reglement RfG, artikel 49 van het reglement DCC of artikel 66 van het reglement HVDC

⁶ April 2017: "EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050, July 2016"

Bron: <https://ec.europa.eu/energy/en/data-analysis/energy-modelling>

Voor wat het asymmetrische bezit van gegevens betreft, gaat BRUGEL ervan uit dat de aanvrager de betreffende netbeheerder om informatie, hulp en/of bijdragen zal vragen. BRUGEL verwacht dat deze partijen in de mate van het mogelijke de benodigde gegevens zullen leveren en dat ze op constructieve wijze zullen meewerken. Indien de gevraagde informatie vertrouwelijk van aard is, kan ze rechtstreeks aan BRUGEL worden overgemaakt, tegelijk met de gevraagde evaluatie(s). Bovendien kunnen de regulatoren om alle benodigde informatie vragen en controleren zij of de netcodes worden nageleefd.

2.4.3.3. Voor wat de kosten-batenanalyse per "bepaling" van de netcodes betreft

45. BRUGEL is van mening dat de opmerking dat een groepering van bepalingen mogelijk moet zijn wanneer ze overeenkomsten vertonen of elkaar functioneel aanvullen, juist is. De volgende wijziging wordt aangebracht om hiermee rekening te houden:

"Indien de aangevraagde afwijking betrekking heeft op meerdere bepalingen van een reglement, moet de kosten-batenanalyse elke bepaling apart behandelen, behalve wanneer kan worden aangetoond dat de bepalingen elkaar functioneel aanvullen of dat ze niet los van elkaar kunnen worden gezien. In die gevallen mogen ze samen worden behandeld. "

2.4.3.4. Voor wat het actualiseringspercentage betreft

46. De volgende wijziging wordt aangebracht in antwoord op de bezorgdheid met betrekking tot het toe te passen actualiseringspercentage:

"De keuze van de berekeningsmethode moet worden onderbouwd. De afschrijvingstermijn of de technische levensduur van de uitrusting zijn voorbeelden van elementen waarmee rekening wordt gehouden bij de vastlegging van de referentieperiode. Om een vergelijking tussen de financieel gekwantificeerde kosten en baten mogelijk te maken, moet het actualiseringspercentage worden gebruikt dat is vermeld in de meest recente versie van het document "ENTSO-E Guidelines for Cost Benefit Analyses of Grid Development Projects" ⁷, zoals periodiek aangepast. Het gebruik van een ander actualiseringspercentage moet worden gerechtvaardigd. "

*   *

*

3. Bijlagen

Antwoorden van de marktspelers op de publieke consultatie. Het gaat om de antwoorden van: Centre d'Appui Social Energie, EDORA, ELIA, FEBEG, FEBELIEC, LAMPIRIS, RESTORE en SIBELGA.

---

⁷ April 2017: 4%

Bron: <https://www.entsoe.eu/Documents/SDC%20documents/TYNDP/ENTSO-E%20cost%20benefit%20analysis%20approved%20by%20the%20European%20Commission%20on%204%20February%202015.pdf>

CRITERIA VOOR HET TOESTAAN VAN AFWIJKINGEN VAN BEPALINGEN VAN DE NETCODES RfG, DCC EN/OF HVDC

1. INLEIDING

- (1) Op Europees niveau werden in april en augustus 2016 drie verordeningen tot vaststelling van netcodes met voorwaarden voor aansluiting op het elektriciteitsnet aangenomen.

Het betreft meer bepaald:

- de verordening (EU) nr. 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (hierna, de netcode RfG);
- de verordening (EU) nr. 2016/1388 van de Commissie van 17 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode voor aansluiting van verbruikers (hierna, de netcode DCC);
- de verordening (EU) nr. 2016/1447 van de Commissie van 26 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting op het net van hoogspanningsgelijkstroomsystemen en op gelijkstroom aangesloten power park modules (hierna, de netcode HVDC).

Deze verordeningen zijn bindend voor alle betrokken partijen en rechtstreeks van toepassing in België zonder omzetting in nationaal recht. Een aantal specifieke bepalingen van deze verordeningen werden van toepassing in de loop van 2016. Het betreft artikel 4, lid 2, onder b), artikel 7, artikel 58, artikel 59, artikel 61 (afwijkingscriteria) en titel VI van de netcode RfG, artikel 4, lid 2, onder b), artikel 6, artikel 51 (afwijkingscriteria), artikel 56 en artikel 57 van de netcode DCC en artikel 4, lid 2, onder b), artikel 5, artikel 75, artikel 76 en artikel 78 (afwijkingscriteria) van de netcode HVDC.

Het merendeel van de bepalingen van deze verordeningen wordt van toepassing in de loop van 2019.

- (2) Deze verordeningen hebben tot doel geharmoniseerde regels vast te stellen voor de aansluiting van de daarin bedoelde installaties, netten of systemen op het net om een duidelijk juridisch kader voor dergelijke aansluiting(en) tot stand te brengen, de Uniebrede handel in elektriciteit te vergemakkelijken, de systeemveiligheid te waarborgen, de integratie van hernieuwbare energiebronnen te vergemakkelijken, de mededinging te versterken en een efficiënter gebruik van het netwerk en de hulpbronnen mogelijk te maken, in het belang van de consument.
- (3) De bevoegde regulerende instantie kan respectievelijk met toepassing van de netcodes RfG, DCC en HVDC op verzoek van:
- eigenaren of toekomstige eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties, de relevante transmissiesysteembeheerder (TSB), distributiesysteembeheerder (DSB) of beheerder van een gesloten distributiesysteem (GDSB);
  - een eigenaar of toekomstige eigenaar van een verbruiksinstallatie, en een distributiesysteembeheerder/beheerder van een gesloten distributiesysteem of

toekomstige beheerder, een relevante systeembeheerder of relevante transmissiesysteembeheerder;

- een eigenaar of toekomstige eigenaar van een HVDC-systeem of van een via gelijkstroom aangesloten ("DC-aangesloten") power park module, relevante systeembeheerder of relevante transmissiesysteembeheerder;

en in overeenstemming met dezelfde verordeningen afwijkingen van een of meerdere bepalingen van deze verordeningen toestaan voor de aansluiting van:

- elektriciteitsproductie-eenheden binnen hun installaties;
- transmissiegekoppelde verbruikinstallaties; transmissiegekoppelde distributie-installaties; distributiesystemen, met inbegrip van gesloten distributiesystemen; verbruikseenheden die door een verbruikinstallatie of een gesloten distributiesysteem worden gebruikt om diensten voor vraagsturing aan een relevante systeembeheerder en een relevante transmissiesysteembeheerder te leveren;
- een hoogspanningsgelijkstroom-systeem ("HVDC-systeem") en een DC-aangesloten power park module op het net.

- (4) De bevoegde regulerende instantie legt na raadpleging van alle betrokken partijen de criteria vast voor het toestaan van afwijkingen met toepassing van artikel 61 van de netcode RfG, artikel 51 van de netcode DCC en artikel 78 van de netcode HVDC. De bevoegde regulerende instantie publiceert de criteria op haar website en brengt deze uiterlijk negen maanden na de inwerkingtreding van de verordeningen ter kennis van de Europese Commissie.

2. VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT DE INDIENING VAN HET AFWIJKINGSVERZOEK

- (5) Een afwijkingsverzoek moet worden ingediend bij de relevante systeembeheerder of de regulerende instantie, naargelang het geval, als volgt:
- een verzoek voor individuele afwijking, bedoeld in artikel 62 van de netcode RfG, artikel 52 van de netcode DCC en artikel 79 van de netcode HVDC, moet worden ingediend bij de betrokken netbeheerder (TSB, DSB of GDSB). Deze laatste stuurt de aanvraag door naar de CREG en desgevallend eveneens naar de regulator van het gewest waarin de betreffende installatie is aangesloten op het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit¹ (VREG, CWaPE of BRUGEL); een gegroepeerd afwijkingsverzoek kan worden ingediend door een eigenaar of toekomstige eigenaar voor een geheel van gelijkaardige eenheden;
  - een verzoek voor algemene afwijking, bedoeld in artikel 63 van de netcode RfG, artikel 53 van de netcode DCC en artikel 80 van de netcode HVDC, wordt ingediend door de betrokken netbeheerder bij de CREG en indien de algemene afwijking betrekking heeft op installaties aangesloten op (een) elektriciteitsdistributienet(ten) of (een) plaatselijk(e)

---

¹ "het plaatselijk vervoernet" in het Vlaamse gewest, "le réseau de transport local" in het Waalse gewest en "het gewestelijke transportnet" in het Brussels hoofdstedelijke gewest;

vervoernet(ten) van elektriciteit², ook bij de betrokken regionale regulator(en) (VREG, CWaPE en/of BRUGEL).

De vier Belgische regulatoren informeren elkaar over de ingediende afwijkingsaanvragen en zullen nagaan af het afwijkingsverzoek aspecten bevat die onder hun respectieve bevoegdheid vallen. De bevoegde regulatoren zullen zoveel mogelijk hun respectieve beslissingen coördineren.

- (6) Een afwijkingsverzoek moet per brief worden ingediend overeenkomstig de Belgische taalwetgeving. Relevante ondersteunende documenten mogen ook in het Engels worden bezorgd. De ondersteunende documenten mogen ook op een courante elektronische drager worden geleverd.
- (7) Een afwijkingsverzoek bevat respectievelijk de gegevens bedoeld in:
- de artikelen 62 en 63 van de netcode RfG;
  - de artikelen 52 en 53 van de netcode DCC; en
  - de artikelen 79 en 80 van de netcode HVDC.

Naast de aangevraagde afwijkingen dienen ook de artikelen van de netcode RfG, de netcode DCC en/of de netcode HVDC waarvan gevraagd wordt af te wijken op een nauwkeurige en ondubbelzinnige wijze te worden aangegeven in het afwijkingsverzoek. Eenzelfde afwijkingsverzoek mag slechts betrekking hebben op afwijkingen van één van de voornoemde netcodes. De aanvrager vermeldt indien mogelijk ook de relevante referenties naar federale en/of regionale regelgeving, technische voorschriften en modelcontracten van de netbeheerder in verband met het afwijkingsverzoek.

3. CRITERIA MET BETREKKING TOT DE ONDERBOUWING VAN HET AFWIJKINGSVERZOEK EN HET BEWIJS VAN AFWEZIGHEID VAN EEN NEGATIEF EFFECT OP DE GRENSOVERSCHRIJDENDE HANDEL

- (8) Een afwijkingsverzoek omvat met toepassing van de artikelen 62.2 en 63.2 van de netcode RfG, de artikelen 52.2 en 53.2 van de netcode DCC en de artikelen 79.2 en 80.2 van de netcode HVDC onder meer een gedetailleerde onderbouwing van de gevraagde afwijking, met de relevante ondersteunende documenten en de opgelegde kostenbatenanalyse (zie infra) en een bewijs dat de aangevraagde afwijking geen negatief effect heeft op de grensoverschrijdende handel.
- (9) In dit kader dienen de problemen die door de afwijking verholpen moeten worden en de oorzaken van deze problemen nauwkeurig beschreven te worden. De afwijking bevat daarom volgende elementen:
- een duidelijke, met feiten onderbouwde beschrijving van de aard van de problemen;
  - een duidelijke toelichting van de omvang van de problemen;

---

² “het plaatselijk vervoernet” in het Vlaamse gewest, “*le réseau de transport local*” in het Waalse gewest en “het gewestelijke transportnet” in het Brussels hoofdstedelijke gewest;

- de concrete oorzaken van de problemen;
- de uitgangshypothesen en de risico's waarop de probleemanalyse is gebaseerd.

De aard en de omvang van de problemen moeten met bewijsstukken worden gestaafd.

- (10) De aanvrager motiveert de noodzaak van de afwijking met bewijsstukken zoals rapporten, technische documenten, studies en aan de hand van de kostenbatenanalyse.
- (11) De aanvrager motiveert eveneens dat de gevraagde afwijking:
- geen onaanvaardbare negatieve gevolgen heeft op:
    - andere netgebruikers,
    - de netveiligheid,
    - de marktwerking,
    - de bevoorradingszekerheid,
    - de grensoverschrijdende handel,
    - het milieu of de gezondheid,
  - geen concurrentievoordelen oplevert voor de producent of eigenaar van de installaties;
  - niet verder gaat dan strikt noodzakelijk is;
  - redelijkerwijze niet voor een kortere duur dan de gevraagde duur kan worden toegestaan.

Afhankelijk van de aard van de gevraagde afwijking dient de motivering te gebeuren aan de hand van relevante studies en rapporten.

- (12) De aanvrager dient in het afwijkingsverzoek de duur van de gewenste afwijking op te geven en te motiveren. De duur van een voor een concrete installatie aangevraagde afwijking mag in geen geval de technische levensduur van de installatie overschrijden.

4. Criteria met betrekking tot de kosten-batenanalyse

- (13) De aanvrager moet een kostenbatenanalyse volgens de vereisten van de RfG-/DCC-/HVDC-verordeningen³ voorleggen. De aanvrager houdt zich beschikbaar om de resultaten met kennis van zaken toe te lichten. Aan de hand van deze kostenbatenanalyse moet kunnen worden vastgesteld dat de baten van de voorgestelde afwijking hoger of lager zijn dan de kosten ervan.

Indien de gevraagde afwijking betrekking heeft op meerdere bepalingen van een verordening dient de kostenbatenanalyse de kosten en baten van elke betrokken bepaling afzonderlijk te bevatten tenzij kan worden aangetoond dat de bepalingen functioneel complementair zijn of niet afzonderlijk kunnen beschouwd worden. In dit geval mogen ze als één geheel behandeld worden.

---

³ Artikel 39 van de verordening RfG, artikel 49 van de verordening DCC of artikel 66 van de verordening HVDC.

De kostenbatenanalyse gaat uit van een referentiescenario dat bepaalt hoe zich de huidige situatie zou ontwikkelen indien de aangevraagde afwijking niet verleend zou worden. Dit wordt het “no-change”-scenario genoemd. Dit referentiescenario vormt de basis voor de vergelijking met een scenario dat gebaseerd is op de aangevraagde afwijking en gaat dus uit van de volledige naleving van de eisen uit de RfG-/DCC-/HVDC-verordeningen.

De scenario's gaan in principe uit van de meest recente assumpties van de Europese Commissie voor het referentiescenario wat energie betreft⁴, zoals van tijd tot tijd aangepast. Het gebruik van afwijkende assumpties moet gemotiveerd worden en alle daarmee samenhangende basisgegevens moeten overgemaakt worden.

- (14) Alle kosten en baten die het gevolg zijn van de voorgestelde afwijking, moeten geïdentificeerd worden, behoorlijk uiteengezet worden en financieel gekwantificeerd worden in euro in overeenstemming met de netcodes.

De kostenbatenanalyse moet in overeenstemming met de netcodes, op een of meer van de volgende berekeningsbeginselen gebaseerd zijn:

- i. de netto contante waarde – door verdiscontering naar het begin van de referentieperiode worden de kosten en de financieel gekwantificeerde baten die zich op verschillende tijdstippen voordoen, vergelijkbaar gemaakt;
- ii. het rendement op de investering (*return on investment*) – de methode om het rendement van een bedrijfsactiviteit te berekenen aan de hand van de opbrengst in verhouding tot het geïnvesteerde kapitaal;
- iii. de opbrengstvoet (*rate of return*) – de vaststelling van het (theoretische) gemiddelde, jaarlijkse rendement van een maatregel met onregelmatige en variabele kosten en de financieel gekwantificeerde baten;
- iv. de tijd vereist voor *break-even* (terugverdientijd).

De keuze van de berekeningsmethode moet gemotiveerd worden. Als referentieperiode komen bijvoorbeeld de afschrijvingstermijn of de technische levensduur van het kapitaalgoed in aanmerking. Om kosten en de financieel gekwantificeerde baten uit verschillende periodes vergelijkbaar te maken, wordt de reële discontovoet gebruikt vervat in de meest recente versie van het document “ENTSO-E Guidelines for Cost Benefit Analyses of Grid Development Projects”⁵, zoals van tijd tot tijd aangepast. Het gebruik van een andere discontovoet moet afdoende gerechtvaardigd worden.

---

⁴ Op april 2017: “EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050, July 2016”
Bron: <https://ec.europa.eu/energy/en/data-analysis/energy-modelling>

⁵ Op april 2017: 4%
Bron: <https://www.entsoe.eu/Documents/SDC%20documents/TYNDP/ENTSO-E%20cost%20benefit%20analysis%20approved%20by%20the%20European%20Commission%20on%204%20February%202015.pdf>

POSITION

Subject: BGA input to the public consultation on the criteria for derogation procedures from the European Grid Connection Codes

Date: 20 February 2017

Contact: Silvie Myngheer (FEBEG) – Alice Detollenaere (ODE)
Phone: 0032 (2) 500 85 88 – 0032 (2) 2188747
Mail: Silvie.myngheer@febeg.be – alice.detollenaere@ode.be

The BGA (Belgian Generators Associations) welcome the consultation on the criteria for derogation procedures from the European Grid Connection Codes and appreciates the coordination between the regulators. We would like to raise several issues concerning the consultation document, notably the absence of concrete proposals regarding criteria to grant a derogation and the highly demanding procedure.

The BGA regret that the consultation document doesn't give concrete proposals regarding which requests (not exhaustively) will be treated and which criteria will be used to grant a derogation. This first set of criteria could still be reviewed later on, as granted by the RfG code (Art. 61 point 2) but with no retroactive changes related to granted derogations (as mentioned in the specific article). In proposals from for instance the French and UK regulators, this is much better developed and more pragmatic. These regulators address rightfully the worries and discomfort grid users, developers and investors have with the requirements as presented in the grid connection codes and their implementations. Especially as the latter seem to ignore existing international manufacturing standards and norms for electrical equipment and could harm innovation. At least in a transitory period, some comfort can be offered by a reasonable and pragmatic derogation process.

We therefore propose that the Belgian regulators establish a set of standard criteria or situations where derogations can be granted for some particular grid users without going through a (full) derogation procedure. For example:

- the generation facility owner encounters difficulties to comply with several provisions linked:
  - to the primary energy source (e.g. heat or fatal hydraulic power) where departure from the optimal set point can outweigh the energy efficiency gain;
  - to the type of synchronous or non-synchronous units (e.g. fault-ride-through capability especially for small synchronous units);
- When generation and demand facilities share a common connection point, the application of the rules for both RfG and DCC can result in conflicting requirements. Currently Elia should still perform a check to make sure that the requirements for DCC and RfG are compatible with each other. A simplified derogation process should be available to resolve the situation (at least until compatibility is established).
- In case the owner of a(n) (existing) generation facility can prove that the application of the rules endangers the safe operation of the facility, a simplified derogation process should be available.
- A simplified derogation process should also be possible for units that are not directly connected to the grid (100% consumption) or that are not available for the market (emergency units for instance);
- the generation facility owner has a generation unit connected at a voltage level that is higher than its normal (more appropriate) connection voltage, imposing to oversize the facility to answer the requirements of a higher category;
- the generation facility owner can't physically or technically comply with some technical requirements at the entry into force of the code, because manufacturers do not offer compliant products on the market;

- the relevant system operator considers that the strict application of one or several provisions could have a detrimental effect on the operation and the stability of the system locally and nationally.

We are of the opinion that the proposed derogation request process is administratively heavy, seems to put all the responsibility for justification and burden of proof at the requestor and leaves a lot of interpretative freedom for the evaluator (i.c. the regulators). More specifically we have the following examples and comments on:

The criteria:

- What are the tolerances for the consequences of a derogation? E.g. now it is stated that the requestor must motivate that there are no “relevant” negative consequences for other grid users, grid security, market functioning, ... For the BGA, the derogation criteria are formulated too strictly: it is hard to exclude any relevant impact at all, the question is whether the impact is acceptable or not. In some highly relevant cases a consultation of stakeholders should in fact be considered in order to assess the impact and its acceptability. In general, different approaches could be considered according to the case.
- In general, we suggest that the request for derogation should provide supporting information, not a proof.
- Some of the proposed criteria are already covered by existing legislation and standards and should therefore not be used as derogation criteria. For instance, the criterion that stipulates that the derogation should not have a negative impact on health and environment is not relevant in this context.

The Cost Benefit Analyses:

- How will asymmetric data ownership be handled? Only the TSO can provide cost data regarding impact on the grid or can indicate the benefits for the system. In general, the CBA requires data that most generators do not have access to.
- The CBA should be made by one or more experts. What is the definition of an expert? Can this be a company internal expert?
- The request for derogation should prove that the derogation won't impact the cross-border trade, this cannot be proven legally.
- The reference scenario of the CBA is a full implementation of the requirements of the connection codes; we assume it is (where applicable) the Belgian implementation of the requirements that gives the reference scenario.

The process:

- Must the requests for a derogation be addressed to 4 regulators in 3 languages?
- The technical and commercial information required for a derogation procedure can be competition-sensitive and should therefore be treated confidentially.

Derogation procedures can be long, complex and uncertain for all the parties concerned (grid users, grid operators and regulators) and should therefore be used as last resort. The procedure should also not be such a burden that it outweighs the potential benefits of the derogation. This would especially disadvantage owners of smaller installations. It may be helpful to provide some further guidance for applicants as to how regulators will assess an application and whether in order to aid the applicant in making a robust case.

It should be possible to grant permanent derogations, not only for specific time scheduled. For instance, if a requirement is not needed locally, the grid user could avoid the investment costs for meeting this requirement. This kind of derogation should last for the entire life-time of the installation.

In case a derogation is refused, a grid user should be able to reapply for a derogation afterwards. The decision for a derogation can evolve over time driven by market changes, availability of primary energy, operating mode, adequacy situation

Once a derogation is granted, the modalities for applying the derogation should be clearly defined. It should also be clear how the regulators and system operators will manage and treat these derogations.

The procedure for requesting a derogation within the Emerging Technology Classification was only known for a very short time period and, regrettably, has not been communicated broadly to all stakeholders. Therefore, it is advisable that a general derogation can also be requested **by a manufacturer** for a specific type/model of generation units. Even outside of the emerging technology classification this can be of value for smaller generation units where the owners themselves cannot be expected to submit a derogation request each.

We also suggest to consider to make a request for a general, or rather grouped derogation **by facility owners** possible. When a facility owner has comparable installations on his site(s), a grouped derogation can be much more efficient compared to several individual derogation requests.

We also plead for a coordination amongst regulators in Europe and an alignment of the criteria for derogation. It should be avoided that some EU member state are more lenient than others. This would lead to absurd situations that for instance innovative solutions can be installed in the UK and not in Belgium, fast peak units can be installed in France and not in Belgium, ...

Febeliec antwoord op de BRUGEL consultatie met betrekking tot de het ontwerp van criteria voor het toestaan van afwijkingen tot de RfG, DCC en HVDC Network Codes

Met betrekking tot de BRUGEL consultatie met betrekking tot de het ontwerp van criteria voor het toestaan van afwijkingen tot de RfG, DCC en HVDC Network Codes, door CREG samen met de regionale regulatoren VREG, CWAPE en Brugel opgesteld binnen FORBEG, wil Febeliec onderstaande opmerkingen maken:

- Febeliec is verheugd vast te stellen dat voor deze materie de vier Belgische regulatoren hebben besloten samen te werken en eenzelfde pakket criteria voor te leggen voor het toestaan van afwijkingen tot de drie Europese Connectiecodes, te weten de RfG, DCC en HVDC Network Codes. Dit zal hopelijk leiden tot de goedkeuring van een geharmoniseerde implementatie van de te hanteren methodologie voor het toekennen van derogaties over het hele Belgische grondgebied, teneinde de administratieve overlast voor partijen met installaties in verschillende jurisdicties zoveel mogelijk te beperken. Het belang van derogaties kan niet sterk genoeg worden benadrukt, omdat de Europese Network Codes op verschillende onderwerpen praktische issues creëren voor verschillende partijen. Een aantal (niet-exhaustieve) voorbeelden, waarvan verschillende reeds werden aangehaald binnen de werkgroepen die Elia omtrent de implementatie van de Europese Network Codes organiseert, behelzen bijvoorbeeld:
  - Het toekennen van een algemene derogaties voor een reeks productie-eenheden die aangesloten zijn in een gesloten distributienet (CDS) boven 110 kV. Deze installaties moeten volgens de netwerk codes worden beschouwd als type “D”; vele van dergelijke installaties zouden indien niet aangesloten in een CDS dat zelf is aangesloten op een spanning boven de 110 kV echter beschouwd worden als types “A”, “B” of “C” en dus aan andere (minder stringente) verplichtingen moeten voldoen. In sommige gevallen zou het voor dergelijke installaties zelfs quasi onmogelijk zijn om te voldoen aan bepaalde verplichten, denk bijvoorbeeld aan een zonnepaneel, windturbine of (micro)WKK aangesloten in een CDS boven 110 kV. Dit zou leiden tot overmatige en onnuttige kosten of zelfs tot het niet investeren in dergelijke installaties, wat bezwaarlijk de bedoeling kan zijn. Ook binnen de werkgroepen georganiseerd door Elia is deze derogatie ook door alle aanwezigen erkend als gerechtvaardigd en nuttig.
  - Het toekennen van (al dan niet individuele) derogaties voor installaties die een substantiële modificatie hebben ondergaan; vermits dit onderwerp nog steeds niet uitgediept is binnen het kader van een experten-werkgroep, blijft dit een belangrijk aandachtspunt en een mogelijke reden tot het aanvragen van een derogatie. Het kan bezwaarlijk de bedoeling zijn dat indien een bestaande (transmissie-gekoppelde) verbruikinstallatie of (transmissie-gekoppelde) distributie-installatie een significante wijziging ondergaat, dit zou leiden tot het eveneens toepassen van alle (meer stringente) verplichtingen op het reeds historisch bestaande deel van dergelijke installaties. Dit zou mogelijks (en waarschijnlijk) leiden tot (aanzienlijke) meerkosten en dus leiden tot een verslechtering van het investeringsklimaat in België, zonder dat dit

tegelijkertijd noodzakelijkerwijze zou leiden tot een toegevoegde waarde voor het beheer van het elektrische systeem.

- Eenzelfde redenering kan worden gemaakt voor de bepaling van wat transmissie-gekoppelde verbruiksinstallaties en distributie-installaties zijn. In de huidige stand van de niet-afgesloten discussie binnen de werkgroepen hanteert Elia hiervoor het criterium dat dit alle installaties behelst die aangesloten zijn op het Elia-net, met inbegrip van het plaatselijk vervoersnet. Evenwel is deze keuze niet evident, omdat dit laatste net in de meeste andere Europese lidstaten niet onder transmissie valt. Bovendien heeft men ook in België beslist de technische regulering van deze netten toe te wijzen aan de regionale regulatoren, daarbij ook de keuze makend dat deze netten niet eenzelfde functionaliteit hebben als het federale transmissienet. Dit onderscheid is echter belangrijk, daar aan transmissie-gekoppelde installaties zwaardere verplichtingen worden opgelegd. Indien evenwel alle installaties aangesloten op de plaatselijke vervoersnetten zouden worden beschouwd als transmissie-gekoppeld, zou dit leiden tot aanzienlijke meerkosten voor deze installaties. Dit kan leiden tot een verslechtering van het investeringsklimaat in België, wat op zijn beurt zou kunnen leiden tot de noodzaak voor derogaties op verschillende van deze verplichtingen voor dergelijke installaties.
- In de consultatienota vermeldt BRUGEL dat zij de uiteindelijke criteria publiceert op haar website en deze ter kennis brengt van de Europese Commissie. Betekent dit dat deze dor deze laatste nog kunnen worden geweigerd of gewijzigd?
- Febeliec stelt vast dat de voorliggende nota een aantal voorwaarden met betrekking tot de indiening van een derogatie aanhaalt, zonder evenwel veel praktische verduidelijking te brengen over de precieze toepassing binnen een Belgische context. Febeliec is overtuigd van het nut om een zekere flexibiliteit te behouden om toekomstige situaties en gevallen niet te bemoeilijken, maar blijft toch op haar honger zitten wat betreft concrete aanpak voor het aanvragen van een derogatie.
- Febeliec stelt ook vast dat de aanvraag voor een derogatie moet worden ingediend bij de relevante netbeheerder of, in geval van een algemene derogatie, door Elia, welke deze dan bij de vier Belgische regulatoren moet indienen. Evenwel stelt de consultatienota ook dat een verzoek tot derogatie per brief moet worden ingediend overeenkomstig de Belgische taalwetgeving. Dit betekent een niet te verwaarlozen bijkomende administratieve en financiële last, vermits de relevante netbeheerder, maar waarschijnlijk ook de aanvragende partij, verplicht zal zijn haar aanvraag in minstens beide landstalen in te dienen, zelfs indien de aanvraag tot derogatie enkel betrekking heeft op een van de Belgische regio's. Febeliec is verheugd vast te stellen dat de relevante ondersteunende documenten ook in het Engels mogen worden bezorgd, maar vraagt dat ook het andere criterium wordt aangepast. De vragende partij zou in deze het recht moeten hebben de aanvraag in te dienen in één taal bij de volgens haar relevante regulerende instantie. Deze zal dan beoordelen of zij voor de materie bevoegd is en indien dit niet het geval zou zijn, de aanvraag overmaken aan de bevoegde regulerende instantie en indien nodig, de vragende partij ervan op de hoogte brengen dat zij haar aanvraag in de andere landstaal zal moeten indienen, en dit teneinde onnodige kosten te vermijden.
- Met betrekking tot titel 3 van de consultatienota stelt Febeliec vast dat deze, zoals hierboven aangehaald, weinig concrete verduidelijking brengen ten aanzien van wat in de netwerk codes wordt beschreven. Bovendien heeft Febeliec een belangrijk probleem, dat ook is aangekaart

binnen het kader van het Europese Stakeholder Committee voor deze connectiecodes, met de impact voor het aanvragen van een individuele derogatie. De nota vraagt voor een *duidelijke en met feiten onderbouwde* beschrijving, een *duidelijke* toelichting van de omvang van de problemen, de *concrete* oorzaken van de problemen en de *uitgangshypothesen en de risico's* waarop de probleemanalyse is gebaseerd. Bovendien moet de aanvrager *motiveren* dat de gevraagde afwijking geen *relevante* negatieve gevolgen heeft voor een hele resem van domeinen, geen *concurrentievoordelen* oplevert, *redelijkerwijze* niet kan worden vermeden en *redelijkerwijze* niet voor een kortere duur dan de gevraagde duur kan worden toegestaan. De *motivering* dient bovendien, afhankelijk van de aard van de gevraagde afwijking, te gebeuren aan de hand van *relevante studies en rapporten*. Febeliec denkt dat dit reeds voor de TSO een moeilijke klus zal zijn, maar hoe moet een individuele partij die een derogatie wil aanvragen aan al deze verplichtingen voldoen? De administratieve en financiële last hiervan zal enorm zijn, en bijgevolg quasi onmogelijk voor aanvragers, zeker indien zij zelf een kleine omvang hebben en niet de expertise in huis hebben om dit te doen. Bovendien zouden sommige van de bovenstaande elementen een diepgaande kennis vereisen van de specifieke topologie van bijvoorbeeld de bovenliggende netten, informatie die niet bekend is aan individuele partijen en het dus onmogelijk zou maken om aan bovenstaande verplichtingen te voldoen. En dit zeker indien dergelijke partij een derogatie zou aanvragen die indruist tegen de visie van de bovenliggende netbeheerder(s) en dus niet op hen zou kunnen rekenen om te helpen met informatie en het opstellen van de vereiste verantwoordingen. De facto maakt bovenstaande methodologie het quasi onmogelijk om een derogatie te verkrijgen.

- Febeliec stelt ook vast dat de aanvrager van een derogatie de duur van deze derogatie dient mede te delen én te motiveren, waarbij deze de technische levensduur van de installatie niet mag overschrijden. Het motiveren van de duur van een derogatie is reeds moeilijk, om bovenvermelde redenen, maar daarnaast ontstaat er hierdoor ook een bijkomende barrière voor vervangingsinvesteringen, en in het algemeen verlengingen van de levensduur van een installatie, waarvan de voorbeelden legio zijn waardoor installaties langer in dienst blijven dan de oorspronkelijk voorzien technische levensduur. Wederom mag het volgens Febeliec hier ook niet de bedoeling zijn het investeringsklimaat in België te bemoeilijken.
- Met betrekking tot de criteria tot de kosten-batenanalyse (CBA), heeft Febeliec ook een aantal bemerkingen. De nota stelt dat de CBA moet worden opgesteld door deskundigen die beschikbaar moeten zijn om de resultaten toe te lichten, en dat indien de gevraagde derogatie betrekking heeft op meerdere bepalingen van een verordening, deze de kosten en baten van elke betrokken bepaling afzonderlijk dient te bevatten. Net als hierboven ziet Febeliec dit als een belangrijke barrière voor het verkrijgen van een derogatie, en al helemaal voor individuele derogaties. Bovendien kan een stikte hantering van de Belgische taalwetgeving bijkomende problemen opleveren voor het aanstellen van deskundigen die de resultaten moeten komen toelichten. Het gegeven dat een CBA moet uitgaan van meerdere scenario's en vereist dat er ook een referentiescenario wordt opgesteld, betekent een belangrijke impact op de hoeveelheid werk en dus de kost hiervan, wederom een bijkomende barrière. Bovendien verwijst de nota naar de assumpties van de Europese Commissie die opgenomen zijn in de finale versie van 15 juli 2016 van het document "*EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions – Trends to 2050*". Febeliec stelt zich vragen bij deze aanpak, vermits dit bezwaarlijk een correcte basis kan zijn voor derogaties die mogelijkerwijze pas jaren in de

toekomst zullen worden aangevraagd. Bovendien stelt de nota ook dat *alle* kosten en baten die het gevolg zijn van de voorgestelde derogatie moet worden *geïdentificeerd, behoorlijk* uiteengezet en financieel *gekwantificeerd*. De keuze van de berekeningsmethode moet worden *gemotiveerd*, en ook de gebruikte discontovoet moet afdoende worden *gerechtvaardigd*. Dit blijft vrij vaag, maar lijkt wederom een bijkomende barrière met zich mee te brengen, wederom zeker voor het aanvragen van individuele derogaties.

Algemeen wil Febeliec stellen dat het een goede stap is om naar een uniforme methodologie te gaan voor het aanvragen van derogaties op de RfG, DCC en HVDC netwerk codes, maar stelt zij toch een heleboel belangrijke barrières vast voor het aanvragen van dergelijke derogaties, en dit in het bijzonder voor het aanvragen van individuele derogaties. Febeliec vraagt zich af of dit de bedoeling is van de Belgische regulatoren en vraagt dat zij hun visie hieromtrent en de wijze waarop zij de aanvragen (strikt) zullen beoordelen willen verduidelijken, teneinde een duidelijk signaal te geven aan alle marktspelers dat het investeringsklimaat in België hierdoor niet bijkomend zal worden gefnuikt

CREG

De heer Andreas Tirez
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel

VREG

Mevrouw Pauline Ottoy
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 Brussel

BRUGEL

De heer Farid Fodilpacha
Kunstlaan 46
1000 Brussel

CWaPE

Monsieur Thierry Collado
Route de Louvain-la-Neuve 4 bte 12
5001 Namur

Uw correspondent

Bruno Gouverneur
02 237 11 11
bruno.gouverneur@synergrid.be

Uw referentie**Onze referentie**

BGO/HV/N208N

Datum

20.02.2017

Geachte mevrouw, geachte heer,

Betreft:

Antwoord van de netbeheerders op de consultatie van de 4 Belgische regulatoren met betrekking tot de vast te leggen criteria voor het toestaan van afwijkingen van bepalingen van de volgende Europese netcodes:

- 'Netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net' (NC RfG)
- 'Netcode voor aansluiting van verbruikers' (NC DCC)
- 'Netcode betreffende eisen voor de aansluiting op het net van hoogspanningsgelijkstroom-systemen en op gelijkstroom aangesloten power park modules' (NC HVDC)

De consultatie heeft betrekking op de criteria die de regulator(en) moeten definiëren volgens de bepalingen opgenomen in de 3 bovenvermelde netcodes met betrekking tot het verlenen van afwijkingen, zoals vermeld in de consultatienota in I.4.

Volgende opmerkingen en vragen kunnen worden geformuleerd bij het voorstel van de regulatoren. *(nummering hierna volgt de nummering van de consultatiedocumenten)*

II.5&6. Wijze van indienen van een afwijkingsverzoek.

De wens van de regulatoren om te coördineren en af te stemmen over het verlenen van een afwijking lijkt logisch om een zo groot mogelijke uniformiteit over de afwijkingen te bewaren binnen België, maar het zou de procedure niet nodeloos mogen verzwaren.

Voor het indienen van een individuele afwijkingsaanvraag bij de betrokken netbeheerder lijkt het ons niet logisch dat een aanvrager uit het ene gewest zijn aanvraag ook zou moeten indienen in de taal van het andere gewest. Dit volgt echter uit de dubbele verplichting van indiening bij de 4 regulatoren (II.5) en de verplichting om de taalwetgeving te respecteren (II.6). Hetzelfde geldt voor het indienen van een algemene afwijkingsaanvraag.

Er wordt dus voorgesteld:

- De netbeheerder dient de individuele afwijkingsaanvraag in bij de regulator van het gewest waarin de betreffende installatie is aangesloten op het distributienet of het plaatselijk vervoernet en bij de federale regulator indien de installatie is aangesloten op het transmissienet.
- De netbeheerder dient de algemene afwijkingsaanvraag in:
  - Voor DNB's: bij de regulator van het gewest waarin de DNB actief is;
  - Voor beheerder van het plaatselijk vervoernet: bij de betrokken regionale regulator;
  - Voor beheerder van het transmissienet: bij de federale regulator.
- De regulatoren informeren elkaar over de ingediende afwijkingsaanvraag en gaan na of het aspecten bevat die onder hun respectieve bevoegdheid vallen.

II.5 vermeldt verder dat de bevoegde regulatoren zoveel mogelijk hun respectieve beslissingen coördineren. Indien effectief beslissingen van de verschillende regulatoren niet dezelfde zijn, hoe moet hier dan verder mee worden omgegaan? Kan dit mogelijk leiden tot een niet-gelijke behandeling van dezelfde installaties in de verschillende gewesten?

II.7. Verwijzing naar artikels in de afwijkingsaanvraag.

Het afwijkingsverzoek moet vergezeld zijn van de artikelen uit de respectieve netcodes waarvoor een afwijking wordt aangevraagd.

Het is mogelijk dat het betreffende artikel uit de netcodes ook al verdere uitwerking heeft gehad in de federale of regionale regelgeving (waaronder technische reglementen) of in de modelcontracten van de netbeheerder. In dat geval lijkt het ons nuttig dat de aanvrager eveneens de relevante artikels vermeldt in zijn afwijkingsverzoek.

Mogelijk is verder juridisch onderzoek aangewezen om na te gaan of de technische reglementen zelf ook bepalingen over afwijkingen moeten bevatten. Deze zijn bij ons weten momenteel niet aanwezig, maar kunnen noodzakelijk zijn om te vermijden dat een afwijking op de netcodes onmogelijk wordt gemaakt door het gebrek aan mogelijkheid om af te wijken van artikels uit het technische reglement die zelf gebaseerd zijn op de bepalingen uit netcodes waarvoor een afwijking wordt aangevraagd

III.11. Criteria ter onderbouwing van het afwijkingsverzoek.

De consultatienota somt een aantal criteria op via een niet-exhaustieve lijst. Het is onduidelijk of er dan effectief nog andere criteria zullen (moeten) worden gehanteerd bij de beoordeling van de afwijkingsaanvraag.

Wij denken dat het belangrijk is voor de indiener dat hij exact weet op basis van welke criteria zijn aanvraag zal worden beoordeeld en niet dat er nog een bijkomend element opduikt waarover hij niet op de hoogte was en waarvoor hij mogelijks wel informatie had kunnen aanleveren.

Wij stellen dus voor de lijst in III.11 te behandelen als een exhaustieve lijst.

Verder hebben wij een aantal bedenkingen bij een aantal opgenomen criteria:

- geen relevante negatieve gevolgen heeft op ...

Hoe dient 'relevant negatief' op een praktische manier te worden geëvalueerd? Waar ligt de limiet tussen relevant en niet-relevant? De gekozen bewoording vraagt om verdere verduidelijking.

- geen nadelige gevolgen voor het milieu of de gezondheid;

Hoe zien de regulatoren de link tussen een afwijkingsaanvraag voor de aansluitingscodes en de mogelijke impact op het milieu en gezondheid? De gekozen bewoording vraagt om verdere verduidelijking.

- redelijkerwijze niet kan worden vermeden;

Dit lijkt ons een zeer moeilijk criterium om hiervoor de nodige 'bewijsstukken' te kunnen aanleveren.

Wij zijn van mening dat dit criterium overbodig is en in feite reeds door de kosten-baten analyse wordt afgedekt.

IV.13. Kosten-batenanalyse

De consultatienota stelt dat de kosten-batenanalyse moet worden opgesteld door (een) deskundige(n) die beschikbaar moet zijn om de resultaten van de KBA toe te lichten.

Wij kunnen ons de vraag stellen wie hier als deskundige kan optreden (definitie?).

Wij zijn van mening dat het de aanvrager is die moet optreden als verantwoordelijke voor het verschaffen van toelichtingen bij de KBA. Het is aan de aanvrager zelf te beslissen of hij daar al of niet een derde partij ('deskundige') wil bij betrekken.

De nota legt het gebruik van een redelijke discontovoet op, die moet worden gerechtvaardigd door de aanvrager.

Het lijkt echter aangewezen om een discontovoet te definiëren die in basis gelijk is voor alle aanvragers om zodoende de verschillende afwijkingsaanvragen te kunnen vergelijken. Indien echter in dat geval een aanvrager een andere discontovoet wenst toe te passen, kan hem gevraagd worden die te rechtvaardigen.

- o O o -

Indien u vragen heeft in verband met dit schrijven, aarzel niet contact op te nemen.

Met de meeste hoogachting,

Bruno Gouverneur
Adjunct Secretaris-generaal

Réponse d'Elia aux consultations publiques des régulateurs (CREG, VREG, CWAPE et BRUGEL) relatives aux critères à définir pour l'octroi de dérogations aux dispositions des codes de réseau européens suivants :

- code de réseau sur les exigences applicables au raccordement au réseau des installations de production d'électricité;
- code de réseau sur le raccordement des réseaux de distribution et des installations de consommation ;
- code de réseau relatif aux exigences applicables au raccordement au réseau des systèmes en courant continu à haute tension et des parcs non synchrones de générateurs raccordés en courant continu.

Généralités

La S.A. Elia System Operator (ci-après, Elia) souhaite réagir à la consultation publique organisée par BRUGEL relative aux critères à définir pour l'octroi de dérogations aux dispositions des codes de raccordement européens.

En tant que gestionnaire de système, Elia joue un rôle très spécifique, défini par les codes de raccordement européens, dans la procédure de demande d'une dérogation. D'une part, Elia peut introduire une demande de dérogation générale pour une certaine catégorie d'utilisateurs du réseau. D'autre part, un rôle consultatif est confié à Elia lorsqu'une demande est introduite par un gestionnaire de réseau de distribution ou un utilisateur du réseau individuel. La réponse d'Elia doit donc être envisagée dans cette perspective.

Elia soutient fortement l'initiative prise par les quatre régulateurs de soumettre un seul et même document de consultation reprenant les mêmes critères pour l'octroi de dérogations aux dispositions des codes de raccordement européens. Elia a déjà souligné à plusieurs reprises que l'implémentation des codes de réseau devrait idéalement se dérouler de la manière la plus cohérente et conséquente possible. Elia espère ainsi que les quatre régulateurs prendront une seule et même décision en ce qui concerne les critères d'octroi de dérogations aux dispositions des codes de raccordement européens.

De manière générale, Elia considère que le document soumis à consultation constitue une bonne base pour fixer les critères d'appréciation d'une demande de dérogation. Les critères sont suffisamment précis, sans être trop contraignants. Elia souhaite toutefois encore formuler quelques questions et observations, qui sont énumérés ci-après.

La structure de cette contribution respecte celle du document de consultation. Elia est toujours disposée à fournir de plus amples explications sur sa réponse à consultation. Celle-ci ne doit pas être considérée comme confidentielle.

La demande de dérogation

- La demande de dérogation doit être introduite simultanément auprès des quatre régulateurs (tant pour une dérogation individuelle que générale). Les régulateurs s'efforceront ensuite de coordonner leurs décisions autant que possible. La demande est également soumise à la législation linguistique. Ceci implique que l'utilisateur du réseau ou le gestionnaire de système doit introduire la demande de dérogation dans les deux langues nationales.

Elia se demande pourquoi une demande de dérogation doit être introduite auprès des quatre régulateurs et non uniquement auprès du régulateur compétent, qui s'accordera ensuite avec les autres régulateurs. Elia pense que cette méthode de travail serait la plus efficace et la plus logique.

En outre, Elia estime que la responsabilité du respect de la législation linguistique doit toujours incomber au demandeur de la dérogation et qu'Elia, en tant que gestionnaire de système concerné, ne peut pas être tenue responsable de la traduction de demandes de dérogation individuelles.

La procédure prévoit qu'Elia doit rédiger une recommandation pour chaque demande de dérogation introduite par un utilisateur du réseau. Elia part du principe que cette recommandation doit être considérée comme l'une des pièces justificatives qui accompagnent la demande de dérogation et qu'elle peut donc être introduite en anglais ou dans l'une des deux langues nationales.

Il est possible qu'une demande de dérogation concerne différents réseaux et que plusieurs régulateurs doivent donc se prononcer. Dans un tel cas, Elia espère que les décisions des régulateurs seront harmonisées. Une réglementation cohérente et conséquente doit être visée afin de continuer à permettre à Elia d'exploiter son réseau de la manière la plus efficace et sûre possible.

- Le document de consultation (tout comme la réglementation européenne) établit que les articles concernés des codes de raccordement européens doivent être mentionnés de manière explicite.

Selon Elia, la demande de dérogation gagnerait en valeur si elle était également présentée en faisant référence, d'une part, aux articles pertinents des règlements techniques et, d'autre part, aux contrats et/ou autres règles pertinent(e)s, comme celles de Synergrid ou d'autres prescriptions.

- Les codes de raccordement européens prévoient déjà une description des critères destinés à étayer la demande de dérogation. À la demande des régulateurs, la motivation de la demande de dérogation doit reprendre une série d'éléments complémentaires (par exemple, la démonstration de l'absence d'incidences négatives sur les autres utilisateurs du réseau, la sécurité du réseau, etc.). Les régulateurs établissent ainsi également que le demandeur doit motiver que la dérogation demandée « ne peut raisonnablement pas être évitée ».

Elia estime que cette exigence va beaucoup plus loin que l'obligation de réaliser une analyse des coûts et bénéfices et qu'il sera pratiquement impossible de prouver que la dérogation ne peut pas raisonnablement être évitée, tant pour les gestionnaires de système que pour l'utilisateur du réseau individuel. Cette exigence est disproportionnée.

- Les régulateurs requièrent également que la demande de dérogation comprenne un plan par étapes stipulant des délais précis auxquels l'utilisateur du réseau s'engage pour satisfaire aux dispositions du ou des codes de réseau européens.

Elia pense que cette demande est fondée pour les demandes de dérogation relatives aux installations existantes, car elle incite ces installations à progressivement se mettre en conformité avec les exigences des codes de raccordement. Toutefois, Elia estime que cette demande ne trouve pas son sens pour les nouvelles installations étant donné qu'une dérogation est demandée pour éviter certains investissements dans ces nouvelles installations. L'introduction du plan par étapes devrait entraîner le respect total des dispositions des codes de réseau et exigerait donc quand même les investissements que la demande de dérogation avait pour but d'éviter. Elia s'interroge donc sur l'utilité de ce plan par étapes pour les nouvelles installations.

L'analyse des coûts et bénéfices

- Les régulateurs proposent de faire réaliser l'analyse des coûts et bénéfices par un expert désigné.

Elia se demande pourquoi le rôle (contraignant) d'« expert » a été introduit. L'utilisateur du réseau ou le gestionnaire de système concerné est responsable de l'introduction de la demande de dérogation. Pour Elia, il est logique que la responsabilité d'étayer cette demande (notamment via l'analyse des coûts et bénéfices) continue également à incomber au demandeur et que celui-ci soit la personne de contact durant l'ensemble de la procédure. Ceci n'exclut toutefois pas que le demandeur puisse faire réaliser les analyses sous-jacentes par un tiers, mais Elia estime que celui-ci ne doit pas avoir de rôle formel dans le processus.

- Le document de consultation établit qu'une analyse des coûts et bénéfices distincte doit être réalisée pour chaque dérogation à une disposition. Une demande de dérogation peut donc comprendre plusieurs analyse des coûts et bénéfices.

Elia est d'avis qu'un certain regroupement des dispositions doit être possible lorsque les dispositions concernées présentent des similitudes ou lorsqu'elles sont fonctionnellement complémentaires.

- Selon le document de consultation, le scénario de référence pour l'analyse des coûts et bénéfices se fonde en principe sur les hypothèses émises par la Commission européenne dans la version finale du 15 juillet 2016 du document « *EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050* ». ».

Selon Elia, la référence à un scénario spécifique peut favoriser une application conséquente de l'analyse des coûts et bénéfices. Toutefois, la mention explicite de cette source dans le document de consultation peut entraîner une révision régulière des critères d'octroi d'une dérogation. C'est pourquoi Elia se demande s'il ne serait pas plus efficace à l'avenir de communiquer le scénario de référence exact d'une autre manière (indépendamment d'une révision des critères d'octroi) aux acteurs du marché.

- En tant que partie de l'analyse des coûts et bénéfices, le document de consultation prévoit la possibilité d'utiliser un « taux d'actualisation raisonnable » dont le choix doit être justifié.

Selon Elia, il serait toutefois préférable d'utiliser un taux d'actualisation prédéfini, ce qui faciliterait la comparabilité avec d'autres dérogations déjà accordées ou encore à accorder. Le demandeur devrait pouvoir utiliser un autre taux d'actualisation s'il le souhaite, à condition que sa motivation soit suffisante.

BRUGEL

Monsieur Farid Fodilpacha
Avenue des Arts 46
1000 Bruxelles

CWaPE

Monsieur Thierry Collado
Route de Louvain-la-Neuve 4 bte 12
5001 Namur

CREG

De heer Andreas Tirez
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel

VREG

Mevrouw Pauline Ottoy
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 Brussel

Votre correspondant

Bruno Gouverneur
02 237 11 11
bruno.gouverneur@synergrid.be

Votre référence**Notre référence**

BGO/HV/N208F-C8WG04

Date

20.02.2017

Madame, Monsieur,

Concerne:

Réponse des gestionnaires de réseau à la consultation des 4 régulateurs belges en ce qui concerne les critères à déterminer pour l'octroi d'une dérogation à des dispositions des codes de réseau européens suivants:

- 'Code de réseau sur les exigences applicables au raccordement au réseau des installations de production d'électricité' (NC RfG)
- 'Code de réseau sur le raccordement des réseaux de distribution et des installations de consommation' (NC DCC)

- 'Code de réseau relatif aux exigences applicables au raccordement au réseau des systèmes en courant continu à haute tension et des parcs non synchrones de générateurs raccordés en courant continu' (NC HVDC)

La consultation porte sur les critères que le(s) régulateur(s) doit (doivent) déterminer selon les dispositions reprises dans les trois codes de réseau susmentionnés relatifs à l'octroi des dérogations, comme repris dans la note de consultation à l'article I.4.

Les remarques et questions suivantes peuvent être formulées à la proposition des régulateurs. *(la numérotation suit celle des documents de consultation)*

II.5&6. Conditions relatives à l'introduction de la demande de dérogation.

Le souhait des régulateurs de coordonner et de s'accorder sur l'octroi de dérogation semble logique afin de conserver la plus grande uniformité possible pour la Belgique, mais ne devrait pas alourdir inutilement la procédure.

Pour l'introduction d'une demande de dérogation individuelle auprès du gestionnaire de réseau concerné, il nous semble illogique que le demandeur issu d'une région doive également introduire sa demande dans la langue de l'autre région. Ceci résulte de l'obligation double de l'introduction d'une demande auprès des 4 régulateurs (II.5) et l'obligation de respecter la législation linguistique (II.6). Ceci vaut également pour l'introduction d'une demande générale de dérogation.

Notre proposition est donc la suivante:

- Le gestionnaire de réseau introduit la demande de dérogation individuelle après du régulateur de la région dans laquelle l'installation concernée est raccordée au réseau de distribution ou de transport local ou auprès du régulateur fédéral si l'installation est raccordée au réseau de transmission.
- Le gestionnaire de réseau introduit la demande générale de dérogation :
  - Pour les GRD: auprès du régulateur de la région dans lequel le GRD est actif;
  - Pour le gestionnaire du réseau de transport local: auprès du régulateur régional ;
  - Pour le gestionnaire du réseau de transmission: auprès du régulateur fédéral.
- Les régulateur s'informent mutuellement des demandes de dérogation et vérifient si ces dernières contiennent des aspects qui ressortent de leurs compétences.

Par ailleurs, le point II.5 indique que les régulateurs compétents coordonneront autant que possible leurs décisions respectives. Si, dans les faits, les décisions des différents régulateurs ne sont pas les mêmes, comment cela sera-t-il réglé ? Est-ce que cette situation peut mener à un traitement différent d'installations identiques dans les différentes régions ?

II.7. Référence aux articles dans la demande de dérogation.

La demande de dérogation doit être accompagnée des articles de codes de réseau respectifs pour lesquels la dérogation est demandée.

Il semble également utile de renseigner, dans la demande de dérogation, les articles ou les dispositions applicables du règlement technique fédéral, des règlements techniques régionaux et si nécessaire des contrats et autre réglementation ou prescriptions.

Une analyse juridique est probablement indiquée afin de déterminer si les règlements techniques doivent également reprendre les dispositions relatives aux dérogations. A notre connaissance, elles n'y sont actuellement pas présentes, mais peuvent être nécessaires afin d'éviter qu'une dérogation sur les codes de réseau soit rendue impossible suite à l'absence de la possibilité de déroger des articles du règlement technique qui sont basés sur les dispositions des codes de réseau pour lesquelles la dérogation est demandée.

III.11. Critères relatifs à la motivation de la demande de dérogation

La note de consultation détaille un nombre de critères via une liste non-exhaustive. Il n'est pas précisé si d'autres critères seront (ou devront) être pris en compte lors de l'évaluation de la demande de dérogation.

Nous estimons qu'il est important pour le demandeur qu'il sache exactement sur base de quels critères sa demande sera jugée. Il ne faudrait pas qu'un critère supplémentaire apparaisse ultérieurement, dont il n'était pas au courant et pour lequel il aurait probablement pu communiquer de l'information.

Dès lors, nous proposons de traiter la liste à l'article III.11 comme exhaustive.

De plus, nous avons quelques réflexions concernant quelques critères qui ont été repris:

- n'a pas d'incidences négatives significatives sur ...
Comment évaluer 'négatives significatives' en pratique ? Où se trouve la limite entre significatif et non-significatif ? La formulation choisie demande davantage d'éclaircissements.
- pas d'incidences négatives sur l'environnement ou la santé;
Quelle est vue la des régulateurs sur le lien entre une demande de dérogation pour les codes de raccordement et l'impact sur l'environnement ou la santé ? La formulation choisie demande davantage d'éclaircissements.

- ne peut raisonnablement pas être évitée;

Il nous semble très difficile de fournir 'l'argumentation' nécessaire à ce critère. Nous estimons que ce critère est inutile et déjà couvert par une analyse des coûts et bénéfices.

IV.13. L'analyse des coûts et bénéfices

La note de consultation détermine que l'analyse des coûts et bénéfices doit être rédigée par un ou plusieurs experts qui doivent être disponibles pour en commenter les résultats.

Nous nous posons la question de savoir qui peut être considéré comme expert (définition ?).

Nous sommes d'avis que le demandeur devrait être la partie responsable pour fournir des explications concernant l'ACB. Le demandeur devrait pouvoir décider lui-même s'il veut ou non y impliquer une partie tierce ('expert').

La note impose l'utilisation d'un taux d'actualisation raisonnable, qui doit être justifié par le demandeur.

Il semble toutefois préférable de déterminer un taux d'actualisation qui soit à la base égal pour tous les demandeurs afin de pouvoir comparer les différentes demandes de dérogation. Cependant, si un demandeur souhaite appliquer un autre taux d'actualisation, il peut lui être demandé de le justifier.

- o O o -

N'hésitez pas à nous contacter pour toute question relative à ce courrier.

Veuillez agréer, Madame, Monsieur, l'expression de nos sincères salutations.

Bruno Gouverneur
Adjunct Secretaris-generaal